

33. Yleiset työt

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1957 puheenjohtajana liikennemest. Valtter Laitinen, varapuheenjohtajana yli-ins. Harald Backman sekä jäseninä varat. Gustaf Laurent, lehtori Aarre Loimaranta, joht. Fritiof Sundqvist, rakennusneuvos Heikki Sysimetsä, kaup. joht. Arno Tuurna, viilaaja Veikko Vanhanen ja pääluottamusmies Erkki Westerlund. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli tekn. joht. Hjalmar Krogius. Lautakunnan sihteerinä toimi varat. Tauno Lehtinen.

Lautakunta kokoontui 48 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 756 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 527.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Yleisten töiden lautakunnan kertomusvuoden aikana tekemistä lopullisista päätöksistä mainittakoon seuraavat tärkeimmät:

Katurakennusosaston toimialaa koskevat. Lautakunta päätti oikeuttaa katurakennusosaston tilaamaan Herttoniemen puhdistamoa varten lietteenlämmittimen Oy. Tekno-Montan Ab:ltä samoin kuin myöskin puhdistamolla tarvittavat ilmastusilman siirto- ja hajoituslaitteet sekä lietepumput ja esi-ilmastuslaitteet (6. 5. 623 §) sekä lietteensekoittimen ja lieteveden poistolaitteet Oy. G. W. Berg & Co:ltä toiminimien tarjousten mukaisilla ehdoilla (18. 3. 363 §); lietteenkäsittelylaitteet ja töiden suoritus sekä lämpö-, vesi-, viemäri- ja ilmanvaihtolaitteiden työt oikeutettiin osasto tilaamaan Keskuslämpö Oy:ltä tarjousten mukaisesti (8. 4. 469 §, 2. 12. 1 625 §). Lautakunta hyväksyi osaston ehdotuksen toisen Talin puhdistamoa varten tilatun kaasusäiliön sijoittamisesta Herttoniemen puhdistamolle (20. 5. 692 §).

Katurakennusosasto oikeutettiin hankkimaan kertomusvuonna tarvitsemansa bitumiemulsiomäärä katujen ja teiden päällystämiseen ja korjauksiin toiminimiltä Oy. Colas Ab., Oy. Ikopal Ab., Asfaltti Oy. Lemminkäinen ja Rakennus Oy. Cultor tarjousten mukaisilla ehdoilla ja siinä laajuudessa kuin osaston tarve antoi aihetta (29. 4. 570 §).

Edelleen katurakennusosasto oikeutettiin antamaan kertomusvuoden alkukesällä suoritettavat katupäällystystyöt tarjouksia jättäneille liikkeille seuraavasti: Matkamiehentie Valtatie Oy:lle, Mäkelänkatu, Eläintarhantie, välillä Mäntymäki—alikäytäväsilta sekä välillä ylikäytäväsilta—Porthaninrinne Rakennus Oy. Cultor'ille, Ehrenströmintie ja Eliel Saaristentie Oy. Viarecta Ab:lle, Siilitie ja Ulvilantie Asfaltti Oy. Lemminkäiselle (13. 5. 658 §).

Muut ko. työt lautakunta päätti oikeuttaa katurakennusosaston antamaan eri liikkeiden suoritettaviksi, huomioon ottaen tarjousten edullisuuden kaupungille. Eräiden töiden edellytyksenä oli, että kaupunginhallitus myöntäisi määrärahojen käyttöoikeuden (12. 8. 1 072 §).

Tarvontien syväsalaojitustyön katurakennusosasto sai tilata Pohjanvahvistus Oy:ltä sen tarjouksessa lähemmin esitetyillä ehdoilla (13. 5. 661 §).

Kyläsaaren suunnitellun jätteen polttolaitoksen arkkitehtipiirustusten laadinta annettiin arkkit. Ruben Lindgrenin tehtäväksi (13. 3. 666 §).

Rajasaaren puhdistamon laajentamiseksi tarvittavien maatoiden suorittaminen annettiin Oy. I. A. Fagerström-nimiselle toiminimelle (3. 6. 789 §) ja rakennustyöt Yleinen Insinööritoimisto Oy:lle (19. 8. 1 121 §). Puhdistamoon tarvittavat esiselkiyttämöiden liet-

teenkeräyslaitteet päätettiin tilata Oy. Tekno-Montan Ab:ltä (7. 10. 1 345 §). Lietteenhautomon putkisto ja sen asennus- ja eristystyöt tilattiin vesilaitokselta (25. 11. 1 580 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa katurakennusosaston tilaamaan pyörivällä seulalla varustetun kompostitehtaan koneiston A. Ahlström Oy:ltä toiminimen tarjouksessa mainituilla ehdoilla (1. 7. 937 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa katurakennusosaston antamaan Kadetintien ja Laaja-ahdentien osittaiset rakennustyöt Viarecta Oy:n suoritettavaksi (14. 10. 1 382 §).

Eräiden Esikaupungeissa sijaitsevien luistinratojen kunnossapito- ja valvontatehtävät päätettiin antaa Salaojitus Oy:n suoritettavaksi yhtiön tarjousten mukaisesti talvikautena 1957/58, sillä ehdolla että yhtiö käyttää työntekijöinä henkilöitä, joiden kotipaikka on Helsinki.

Puhtaanapito-osaston toimialaa koskevat. Puhtaanapito-osasto oikeutettiin ostamaan talven aikana lisää tarvittava määrä katuhiiekkaa (25. 2. 259 §). Lisäksi päätti lautakunta tilata katuhiiekkaa 57 500 m³ J. V. Karlssonilta hintaan 585 mk/m³ seuraavaa talvikautta varten sekä oikeuttaa puhtaanapito-osaston tekemään asiasta hankintasopimuksen (6. 5. 606 §).

Talorakennusosaston toimialaa koskevat. Lautakunta päätti antaa jäljempänä mainittujen rakennusten suunnittelun tavanmukaisesta arkkitehtipalkkiosta seuraavien arkkitehtien suoritettavaksi: tuberkuloosiparantolan tuberkuloositomistorakennus, arkkitehtitoimisto Blomstedt & Lampén (28. 1. 163 §); Marian sairaalan uusi sairaalarakennus, arkkitehtitoimisto Reino Koivula & Mikko Heliövaara (11. 3. 340 §); Roihuvuoren vanhainkodin uudisrakennus ja siihen liittyvä asuinrakennus, arkkit. Olli Saijonmaa (1. 4. 428 §) sekä Taka-Töölön kirjastorakennus, arkkit. Aarne Ervi (1. 4. 432 §). Taloissa Katariinankatu 1 ja 3 sekä Unioninkatu 27 suoritettavien muutos- ja korjaustöiden suunnitelmien laatiminen annettiin arkkit. Oiva Ruusuvuorelle (3. 6. 779 §) sekä sähkölaitoksen asentajain keskuksen arkkitehtoonisten suunnitelmien laatiminen arkkitehtitoimisto H. Leka & K. Arajärvelle (17. 6. 874 §).

Lautakunta päätti antaa Koskelan sairaskodin keittiö- ja keskusrakennuksen lämpökeskuksen ja keskuspesularakennuksen sähköasiantuntijatyön ja rakennusten suur- ja pienjänniteverkon suunnittelun Insinööritoimisto Tauno Nissisen tehtäväksi (18. 3. 371 §). Sairaskodin ja keskuspesulan yhteisen lämpökeskuksen korkeapainehöyrykattilat päätettiin tilata A. Ahlström Oy:ltä 73.3 mmk:n hintaan (17. 6. 873 §).

Lautakunta päätti, ettei sen jäsenen Vanhasen lautakunnalle osoittama kirjelmä talorakennusosaston suorittamasta ilmanpuristimen luovutuksesta yksityisurakoitsijan käytettäväksi anna aihetta toimenpiteisiin, mutta päätti kehottaa kaupungininsinööriä laatimaan lautakunnalle ehdotuksen yksityisille urakoitsijoille luovutettavia koneita koskeviksi maksuiksi sekä niiden palvelussuoritusten maksuiksi, joita kaupunki eräissä tapauksissa yksityisille suorittaa (25. 3. 403 §).

Hanasaaren voimalaitoksen rakennustyömaan maan- ja kallionpoistourakka päätettiin antaa Maa- ja Kallio Oy:n suoritettavaksi (18. 3. 379 §) ja voimalaitoksen välppärakennuksen rakennustyöt Vesi- ja Silta Oy:lle 21.6 mmk:n urakkahintaan (16. 9. 1 234 §). Oy. Kreuto Ab. päätettiin vapauttaa voimalaitoksen kytkin- ja huoltorakennusta, kalustuosojarakennusta ja öljysäiliön peruspaalutustyötä koskevan urakkasopimuksen mukaisista myöhästymissakoista eräillä edellytyksillä (3. 6. 776 §).

Vallilan kytkinlaitoksen louhintatyöt päätti lautakunta antaa Elovuori ja K:ni Oy:n suoritettavaksi kokonaisurakkahintaan 21.89 mmk (15. 4. 495 §).

Suomenkielisen työväenopiston rakennustyömaan maan- ja kallionpoistourakka päätettiin antaa Maa- ja Kallio Oy:lle (15. 4. 498 §) sekä lisärakennuksen rakennusteknilliset työt Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy:n suoritettavaksi hintaan 133 553 000 mk (19. 8. 1 112 §). Rakennuksen lämpöjohtotyöt tilattiin Keskuslämpö Oy:ltä hintaan 10 982 000 mk (26. 8. 1 141 §).

Sähkölaitoksen 19 muuntajan rakentaminen annettiin Rakennusliike Viisas & Limon tehtäväksi yhteishintaan 27.57 mmk (6. 5. 616 §).

Lautakunta päätti tilata tuberkuloositomistotalon lämpö-, ilmanvaihto- ja saniteettitekniillisten laitteiden suunnitelmat Voima- ja Polttoainetaloudelliselta yhdistykseltä Ekonolta (17. 6. 860 §).

Lautakunta päätti antaa virastotalon, Meritullinkatu 12 b., louhintatyöt yksikköhintaurakkana Maa- ja Kallio Oy:n suoritettavaksi (17. 6. 870 §). Talon rakennustekniillisten

töiden suoritus annettiin Oy. Contracta Ab:lle 91.8 mmk:n suuruisesta hinnasta (7. 10. 1 337 §).

Malmin sairaalan lisärakennuksen lämpöjohtotyöt tilattiin Vesijohtoliike Huberilta hintaan 14 352 000 mk sekä vesi- ja viemärijohtotyöt vesilaitokselta (1. 7. 918 §).

Lautakunta päätti hyväksyä talorakennusosaston toimenpiteen, jonka mukaan osasto oli asian kiireellisyys vuoksi tilannut elintarvikekeskuksen juurikasvaraston louhintatyön halvimman tarjouksen tehneeltä Maa- ja Kallio Oy:ltä hintaan 17.2 mmk (29. 7. 1 015 §).

Tervalammen työlaitoksen työpaja- ja autotallirakennuksen rakentamisen päätti lautakunta antaa rakennusliike Eino A. Hovin suoritettavaksi hintaan 14 431 000 mk (16. 9. 1 235 §).

Vallisaaren kansakoulun rakennus-, kone- ja sähkötekniillisten töiden suorituksen päätti lautakunta antaa Rakennusliike Eino A. Hoville hintaan 16 238 000 mk, sillä ehdolla että kaupunginhallitus hyväksyy ko. rakennuksen pääpiirustukset, antaa työn aloittamisluvan ja oikeuttaa talorakennusosaston allekirjoittamaan työstä tehtävän sopimuksen sekä lisäksi eräillä muilla ehdoilla (18. 11. 1 544 §) sekä Rastilan retkeilymajan saunan rakennus-, kone- ja sähkötekniillisten töiden suorituksen em. liikkeelle hintaan 4.48 mmk, sillä ehdolla että lautakunnan esityksen mukaisesti saunan rakennustyötä varten varattaisiin kertomusvuoden talousarvioon merkityn määrärahan lisäksi v:n 1958 talousarvioon 1.2 mmk:n suuruinen määräraha tai että saataisiin oikeus kertomusvuoden määrärahan ylittämiseen em. summalla (25. 11. 1 574 §).

Huopalahden poliisivartioaseman rakennustekniillisten töiden suoritus päätettiin antaa Rakennustoimisto Laatubetoni Oy:lle hintaan 59 mmk (2. 12. 1 629 §).

Oy. Strömberg Ab:n tehtäväksi annettiin Nikkilän sairaalan voimalaitoksen 20 kW:n kojeiston hankinta. Talorakennusosasto oikeutettiin allekirjoittamaan hankinnasta tehtävä sopimus, sillä ehdolla että kaupunginhallitus antaa luvan ko. työn ja siihen liittyvien hankintojen suorittamiseen (30. 12. 1 740 §).

Hankintaosaston toimialaan kuuluvat. Lautakunta päätti hyväksyä hankintaosaston tekemät sopimukset Oy. Esso Ab:n kanssa polttoöljyn n:o 4 toimitamisesta Suvilahden voimalaitokselle siten, että 1 000 tn öljyä toimitetaan hintaan 5: 18 mk/kg, johon on lisättävä valtamerahti ja 2 000 tn hintaan 17: 10 mk/kg vapaasti toimitettuna putkijohdon kautta Suvilahden voimalaitokselle (28. 1. 176 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Julius Tallberg Ab:lta 15 Atlas-merkkistä kallioporakonetta lisälaitteineen hintaan 1 338 900 mk ja Rautakonttori Oy:ltä 10 Tampella-merkkistä kallioporakonetta samoin lisälaitteineen hintaan 1 537 500 mk sekä eräillä muilla toimitus- ym. ehdoilla (11. 2. 239 §) sekä Oy. Suomen Sisu Ab:lta viisi Nalle-Sisu -merkkistä kuorma-auton alustaa hintaan n. 940 000 mk/kpl liikevaihtoveroineen vapaasti Helsingissä (25. 3. 410 §).

Edelleen hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Oy. Rolac Ab:lta Jussi 65—90 -merkin kaivukone pisto- ja kuokkakauhoineen hintaan 10 253 000 mk ja samanlainen kaivukone ilman kuokkakauhua hintaan 9 275 000 mk, molemmat hinnat liikevaihtoveroineen vapaasti rautatievaunussa Varkaudessa (3. 4. 306 §) sekä myymään varastoissaan oleva käytöstä poistettu irtaimisto huutokaupalla osaston tarkemmin määräämänä päivänä (20. 5. 710 §);

tilaamaan Valtameri Oy:ltä 640 tn betonirautaa yhteishintaan 31 576 750 mk liikevaihtoveroineen vapaasti Hanasaaren voimalaitostyömaalla (12. 8. 1 056 §) ja ostamaan Oy. Axel von Knorringin teknilliseltä toimistolta Priestman Tiger V -merkin kaivukone 500 l:n pisto- ja kuokkakauhoineen yhteishintaan £ 7 735, mihin lisättäisiin tulli-, liikevaihtovero-, kuljetus-, huolinta- ym. kustannukset. Kone päätettiin tilata toimitettavaksi syyskuussa Helsingissä pidettäviltä Englannin teollisuusmessuilta ja siten, että maksu suoritetaan koneen tultua toimitetuksi (2. 9. 1 174 §).

Lisäksi lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tekemään Oy. Shell Ab:n kanssa hankintasopimuksen 150 000 litrasta petroolia hintaan 21: 35 mk/l liikevaihtoveroineen vapaasti toimitettuna kaupungin laitosten säiliöihin (2. 9. 1 176 §) sekä ostamaan kaasulaitokselta bentseeniä tarvittavat määrät sekoitettavaksi polttoaineena käytettävään bensiiniin. Bentseenin hinta sidottaisiin bensiinin hintaan siten, että se olisi sitä aina 1 mk halvempi. Bentseenin kuljetusmaksun suorittaa hankintaosasto (16. 12. 1 684 §).

Lautakunta päätti tilata Kyläsaaren rakennettavan jätteiden polttolaitoksen poltto-

uunit, kattilat sekä mekaaniset laitteet ja sähkölaitteet Oy. W. Blomberg & Co Ab:lta, joka edusti toiminimeä L. von Roll Ag., hintaan n. 403 065 000 mk lopullisten tarjouksien mukaisilla ehdoilla (20. 3. 681 §).

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehty tärkeimmät esitykset, jotka on ryhmitelty viraston eri toimialojen mukaan, koskivat seuraavia asioita:

katurakennusalaan kuuluvia: Pajamäen ja Etelä-Kaarelan asunto-alueiden viemärisuunnitelmien ja katupiirustusten sekä Etelä-Haagan erään osan viemärisuunnitelman vahvistamista (25. 2. 256, 257 §, 1. 7. 938 §, 30. 12. 1 751 §); ikälisiä vastaavien korotusten maksamista tuntipalkalla yöskenteleville osaston mittausmiehille (4. 3. 292 §); eräiden katu- ja viemäritöiden suorittamista Lauttasaaressa (1. 4. 436 §, 29. 7. 1 040 §); Lahden pikatien ja Östersundomintien risteyskysen järjestelyä koskevan suunnitelman vahvistamista sekä sitä varten tarvittavan maa-alueen hankkimista kaupungin omistukseen (15. 4. 509 §); Rajasaaren puhdistamon laajentamisedotuksen hyväksymistä (15. 4. 513 §); katujen ja teiden päällystämiseen varattujen määrärahojen käyttöä (13. 5. 657 §, 12. 8. 1 071 §); Herttoniementien Kulosaaren ja Naurissalmen siltojen välisen osan asema- ja leikkauspiirustusten vahvistamista (26. 8. 1 146 §); Myllypuron kokoojajohdon piirustusten vahvistamista sekä sopimuksen tekemistä Kulutusosuuskuntien Keskusliiton kanssa ko. kokoojajohdon ja likaveden pumppuaseman rakentamisesta ja pitämisestä yhdistyksen omistamalla alueella (23. 9. 1 259 §); työneuvoston päätöksen, joka koski työaikaa rakennusviraston töissä pimeänä vuodenaikana, voimassaoloajan pidentämistä toistaiseksi ja ainakin v:n 1960 helmikuun loppuun (21. 10. 1 411 §); katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjaukseen ja kunnossapitoon Esikaupungeissa kertomusvuonna varatun määrärahan ylittämistä (11. 11. 1 498 §); Konalan kokoojajohdon suunnan vahvistamista katurakennusosaston piirustusten mukaisesti sekä viemärin katsomista sellaiseksi kokoojaviemäriksi, jota tarkoitettiin kaupunginvaltuuston 26. 11. 1952 tekemän, kadun ja viemärin rakennuskustannusten jakoa koskevan päätöksen B 3 kohdassa (2. 12. 1 616 §); viemärin rakennuskustannusten jakamista eräällä Etelä-Haagan alueella tontinomistajain kesken sekä näiden ja kaupungin välillä (30. 12. 1 752 §) sekä korvauksen suorittamista niille puhtaana- ja kunnossapitovelvollisille, joiden katuosuuksilla on linja-autopysäkkejä tai vuokra-autoasemia (30. 12. 1 755 §);

puhtaanapito-osaston toimialaan kuuluvia: eräiden v:n 1956 ja 1957 puhtaanapitomäärärahojen ylittämisoikeutta (14. 1. 72 §, 2. 9. 1 177 §, 23. 9. 1 253 §);

talorakennusosaston toimialaan kuuluvia: seuraavien luonnostai pääpiirustusten hyväksymistä: Malmin sairaalan lisärakennuksen (28. 1. 162 §), Meritullinkatu 12:een rakennettavan virastotalon (4. 2. 208 §, 17. 6. 869 §), Kivelän sairaalan mielitautien osaston vastaanottoaseman ja huoltotoimiston (4. 3. 298 §), suomenkielisen työväenopiston lisärakennuksen (1. 4. 427 §), Suomenlinnan kansakoulun (29. 4. 578 §), katurakennusosaston Malmin piirin tiehoitokoneiden säilytyshallin laajentamistyön (29. 4. 563 §), Nikkilän sairaalan perheasuntorakennusten, sikalan hoitajien asuntorakennuksen sekä sikalarakennuksen (29. 4. 584 §, 1. 7. 920 §, 12. 8. 1 114 §), Koskelan sairaskodin keittiö- ja keskusrakennuksen, lämpökeskusrakennuksen sekä L-rakennuksen (6. 5. 610 §, 29. 7. 1 011 §), Toivolan oppilaskodin toisen osatorakennuksen (6. 5. 611 §), elintarvikekeskuksen juurikasvivaraston (20. 5. 700 §), Toukolan konekorjaamon lisärakennusten (20. 5. 701 §, 16. 9. 1 237 §), Vallilan kytkinlaitoksen (20. 5. 703 §), Vallisaaren kansakoulu-, kirjasto- ja nuorisotyötarkoituksiin suunnitellun rakennuksen (3. 6. 774 §), Marian sairaalan vanhan osan korjaus- ja muutostöiden sekä uuden kirurgisia osastoja käsittävän siipirakennuksen (4. 6. 796 §, 27. 5. 737 §), Oulunkylän kansakoulun (17. 6. 868 §, 30. 12. 1 741 §), pääkirjaston muutos- ja lisärakennustöiden (17. 6. 871 §), Auroran sairaalan rakennuksen n:o VI muutos- ja lisärakennustöiden (17. 6. 872 §), Vartiokylän kansakoulun (1. 7. 917 §), Rastilan retkeilymajan saunarakennuksen (1. 7. 924 §), Hanasaaren höyryvoimalaitoksen (19. 8. 1 111 a §, 7. 10. 1 331 §), Huopalahden poliisivartioaseman (7. 10. 1 332 §), rakennusviraston virastotalon (25. 11. 1 570 §) sekä Taka-Töölön kirjastorakennuksen (16. 12. 1 700 §); sosiaalivirastotalon ja sen ympäristön suunnittelua koskevan yleisen kilpailuohjelman luonnoksen sekä siihen liittyvän rakennusohjelman hyväksymistä, palkintolautakuntaan jäseniksi valittavia henkilöitä sekä kilpailun järjestämistä yleisenä pohjoismaisena kilpailuna (4. 2. 205 §); Sofianlehdon lastenkodin henkilökunnan asuntolarakennuskysymystä (4. 2. 206 §); määrärahojen myöntämistä,

ylittämistä tai käyttöoikeutta mm. seuraaviin tarkoituksiin: tuberkuloositoimistotalon suunnittelu- ja rakennustöihin (4. 2. 207 §), Alppipuiston ulkoilmanäyttämön viemäroinnin järjestämiseen (29. 4. 572 §), Auroran sairaalan VIII rakennuksen peruskorjaustöihin sekä asuntoalueen ja uuden tien valaistuksen järjestämiseen (29. 4. 581 §, 26. 8. 1 139 §), sähkölaitteiden uusimiseen ja muihin korjaustöihin keskuspoliisin huoneistossa Sofiankatu 4 (29. 4. 587 §), Toivolan oppilaskodin toisen osatorakennuksen rakennustyön aloittamiseen (13. 5. 654 §), Koskelan sairaskodin V asuntolan rakennustöiden saattamiseksi loppuun (13. 5. 655 §), Snellmannin kansakoulun korjaus- ja muutostöiden saattamiseksi loppuun (19. 8. 1 116 §), Oulunkylän kansakoulun ulkopuolisten vesi- ja viemärijohtojen rakentamiseen (9. 9. 1 213 §), Malmin sairaalan uutta poliklinikkarakennusta varten (16. 9. 1 236 §), Toukolan konekorjaamon lisärakennuksia varten (16. 9. 1 246 §), Huopalahden poliisivartioaseman tontilla ja Vihdintiellä suoritettaviin maan täyttötöihin (7. 10. 1 333 §) sekä kansakoulurakennuksen rakentamiseen Vartiokylään (30. 12. 1 738 §); suomenkielisen työväenopiston rakennuksen vanhan osan muutospiirustusten hyväksymistä (1. 4. 427 §); selostuksen painattamista Käpylän ruotsinkielisen sekä Taivallahden, Meilahden ja Pakilan suomenkielisten kansakoulujen rakennuksista ym. kertomusvuoden kesällä pidettävää pohjoismaista koulukokousta varten (29. 4. 571 §); kaupungin laitosten keskuspesulan luonnospiirustusten hyväksymistä ja louhintatöiden aloittamista jo sitä ennen sekä pesulan suunnittelutoimikunnan ehdotusta siitä, ettei perhepesulaa olisi liitettävä ko. laitospesulaan (20. 5. 702 §, 11. 11. 1 491 §); Koskelan sairaskodin puisto-, aita- ja tietyösuunnitelman hyväksymistä (29. 7. 1 011 §); toimenpiteisiin ryhtymistä eräiden rakennustarvikkeiden hintaan sisältyneen liikevaihtoveron takaisin saamiseksi (16. 9. 1 232 §, 21. 10. 1 405 §, 28. 10. 1 434 §); ent. apul. kaup. joht. Pekka Railon käyttämistä asiantuntijana Herttoniemen vanhusten asuntolaa suunniteltaessa (30. 9. 1 288 §) sekä Nikkilän sairaalan voimalaitoksen uusimis- ja laajennustöiden aloittamista ja siihen liittyvien hankintojen suorittamista jo ennen työtä koskevan valtionapuanomuksen vireillepanoa (30. 12. 1 739 §);

puisto-osaston toimialaan kuuluvia: kahden uuden piiripuutarhurin viran perustamista osastoon 1. 6. lukien (4. 3. 285 §); eräiden sopimusten perusteella hoidettavien istutusten, jotka ovat vain osaksi tai ei lainkaan yleisön käytössä, kunnossapidomaksujen korottamista 25 % (15. 4. 489 §) sekä tavallisen puiston rakentamista Väinämöisenkadun länsipuolella sijaitsevalle, arboretumiksi varatulle alueelle ja eräiden määrärahojen käyttöoikeutta tähän tarkoitukseen (19. 8. 1 110 §).

Muista tärkeimmistä esityksistä mainittakoon: apulaiskaupungininsinöörin viran järjestely v:n 1958 alusta, viran täyttäminen ym. (13. 5. 644 §); rakennusviraston johtosäännön muuttaminen kaupunginvaltuuston 8. 5. tekemän päätöksen mukaisesti (13. 5. 645 §); hankintaosaston henkilökunnan tehtävien ja palkkauksen järjestelykysymys (20. 5. 682 §); tontin n:o 7 varaaminen Kasarmikadun varrelta korttelista n:o 48 rakennusviraston virastotaloa varten (27. 5. 730 a); lautakunnan v:n 1958 talousarvioehdotus (4. 6. 798 §); työsopimussuhteessa olevan henkilökunnan vuosilomia varten varatun määrärahan ylittäminen (14. 10. 1 366 §); luvan myöntäminen Sotainvalidiin Veljesliitolle ns. salkokilpien kiinnittämiseen Tähtitorninmäellä sijaitsevan lippusalon jalustaan (14. 10. 1 369 §) sekä ehdotus viraston toimistovirkojen pätevyysvaatimusluokitteluksi (16. 12. 1 678 §).

Lausunnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamat, sen omaa toimialaa silmälläpitäen tärkeimmiksi katsottavat lausunnot, jotka on ryhmitelty rakennusviraston eri toimialojen mukaisesti, koskivat seuraavia asioita:

katurakennusalaan kuuluvia: Vattuniemen pientelakka-alueen sekä Maunulan asemakaavaehdotusten hyväksymistä (14. 1. 73 §, 16. 12. 1 690 §); eräiden esikaupunkialueen teiden kestopäällystämistä ja parantamista (4. 3. 291 §, 30. 12. 1 750 §); uusien asemakaavoitettujen alueiden kadun- ja viemärinrakennuskustannusten jakoehdotuksen antamista kiinteistöviraston suoritettavaksi, joten rakennusvirastolle jäisi vain ao. katu- ja viemärisuunnitelmien ja niiden kustannusarvioiden sekä rakennustöiden suoritus (4. 3. 293 §); vanhan maratonradan pohjoisen silmukan kunnostamisesta moottoripyöräilijäin koulutuspaikaksi aiheutuvia kustannuksia (11. 3. 331 §); kolmen pintavirran kehittämisen hankkimista Hietarannan uimaveden parantamiseksi (11. 3. 334 §); eräiden katujen ja teiden rakennustöitä, määrärahojen käyttöä ao. tarkoituksiin ym. (1. 4. 437 §, 8. 4. 471 §, 29. 7. 1 034, 1 035 §); Otaniemen—Lehtisaaren—Kuusisaaren kylätiehoito-

kunnalle myönnetyn kaupungin avustuksen viimeisen erän maksamista (8. 4. 475 §); eräiden kaupunkien edustajien neuvottelukokouksen kirjelmää, joka koski uuden tielain mukaista tienpitotehtävää (15. 4. 511 §); Paloheinän asutusalueen teiden sekä Jollaksen tien jatkoon hoitoa (29. 4. 564 §, 17. 6. 850 §); erään Keravanjoen yli rakennetun sillan rakennuslupakysymystä (29. 4. 567 §); lasten liikennekaupungin rakentamista Laakson kentälle (6. 5. 621 §); Lauttasaaren katu- ja viemärikustannusten osittelua (13. 5. 664 §); Vartiokylän seurakunnallisen työkeskuksen viemärointikysymystä (17. 6. 844 §); aloitetta kalliosuojien aikaansaamiseksi (17. 6. 845 §); anomusta linja-autolinjojen 54 ja 55 jatkamiseksi (29. 7. 1 039 §); Lapinmäentien ja Vihdintien risteyksen sekä sen lähiristeysten järjestelyä (19. 8. 1 118 §); alikäytävän rakentamista Pitkäsillan pohjoispäähän ja Pitkäsillan rinnakkaissillan suunnittelua (16. 9. 1 241, 1 244 §); Helsingin Rakennusmestariyhdistyksen esitystä rakennusainesatamista (30. 9. 1 302 §); Pasilan—Kumpulän—Sörnäisten rautatien suunnan vahvistamista (28. 10. 1 440 §); Paraisten Kalkkivuori Oy:n anomusta maa-ainesten poistamisesta yhtiön tontin läheisyydestä Vilhovuoren puistossa (11. 11. 1 500 §); Pohjoisrannan leventämistä (2. 12. 1 618 §); vihannestukkutorin kunnostamistyön jatkamista (2. 12. 1 623 §); Oy. Airam Ab:n anomusta saada johtaa teollisuusalueensa jätevedet yksityisen viemärijohtoon ja puhdistamon kautta Keravanjokeen (2. 12. 1 624 §) sekä esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean esitystä ratojen alustavan suunnitteluohjeen vahvistamiseksi (16. 12. 1 687 §);

puhtaanapito-osaston toimialaan kuuluvia: Helsingin Asun-
tokeskuskunnan eräiden katuosuuksien puhtaanapitoa koskevaa anomusta (11. 2. 238 §);
talorakennusosaston toimialaan kuuluvia: tuberkuloosiparantolan talousrakennusta koskevaa valtionavustusanomusta (28. 1. 160 §); kilpailun järjestämistä Kaisaniemen puiston uudelleenjärjestelyä varten (28. 1. 165 §); tekojääratasuunnitelmaa (11. 2. 246 §); komitean asettamista suunnittelemaan hädätettyjen perheiden ns. läpikulkutaloa (11. 2. 247 §); elintarvikelaboratorion huoneistokysymystä (11. 3. 335 §); huonetilojen varaamista sokeiden äänikirjastoa varten (18. 3. 372 §); rakennus-, muutos-, korjaus- ym. töiden suorittamista kasvatusneuvolan huoneistossa (18. 3. 376 §), kunnalliskodin kirkkorakennuksessa (18. 3. 377 §), Lemmilän vastaanottokodissa (8. 6. 466 §), Kammion sairaalassa (21. 10. 1 406 §) sekä Snellmanin kansakoulussa (28. 10. 1 435 §); talorakennusosaston lämmitystarkkailijan virkaa (25. 3. 402 §); seuraavien piirustusten hyväksymistä: Auroran sairaalan portinvartijan rakennuksen (15. 4. 493 §), tuberkuloositoimiston rakennuksen (29. 4. 577 §), Katajanokan varastorakennuksen n:o 2 (3. 6. 791 §) sekä Vartiokylän kansakoulun (16. 12. 1 701 §); ammattiopetuslaitosten johtokunnan tyttöjen ammattikoulun kellaritiloja koskevia kirjelmiä (6. 5. 613 §); Humallahden uimalan hyppytornin purkamista (17. 6. 863 §); komitean asettamista ruotsinkielisen työväenopiston sisustuksen suunnittelua varten (1. 7. 916 §); Auroran sairaalan lastenosaston rakentamisen yhteydessä maksettavia asiantuntijapalkkioita (19. 8. 1 113 §, 2. 9. 1 170 §); aloitetta uusien kansakoulujen henkilökunnan työ- ja asuinhuoneiden tarkoituksenmukaisuuden ja pihamaiden siisteyden ym. parantamiseksi (9. 9. 1 209 §); viitta- ja nimikilpien hankkimista urheilu- ja retkeilylautakunnan alaisia laitoksia ja alueita varten (23. 9. 1 260 §); aloitetta toimenpiteisiin ryhtymiseksi kaikkien suunnittelun alaisten rakennustöiden aloittamisesta työllisyystilanteen huomioon ottaen (14. 10. 1 364 §); kaupungin konservattorin viran perustamista kaupunginmuseoon (30. 12. 1 435 §); lisäksi annettiin eräitä piirustuksia ym. koskevia lisäselvityksiä (15. 4. 494 §, 30. 9. 1 296 §, 18. 11. 1 543 §, 16. 12. 1 694 §);

puisto-osaston toimialaan kuuluvia: aloitetta puistojen hoito- ja kunnostustöiden järjestämiseksi suhteellisesti eri kaupunginosissa (28. 1. 166 §); puistoalueen kunnostamista ja kahluaaltaan rakentamista Pohjois-Haagaan (28. 1. 167 §); anomusta lammikon sijoittamiseksi Munkkiniemeen (13. 5. 647 §); pienten kelkkamäkien ja luistinratojen hallintoa ja hoitoa (19. 8. 1 109 §); eräiden Laajalahden asuntoalueen osien varaamista nuorisotalo-, puisto- ja luonnonsuojelualueeksi (30. 9. 1 284 §); Kaisaniemen ja Eläintarhantien rantojen kunnostamista (7. 10. 1 321 §); määrärahan varaamista v:n 1958 talousarvioon Pirkkolan urheilupuiston suunnittelukilpailun toimeenpanemista varten (14. 10. 1 380 §) sekä leikkikenttäkomitean mietintöä (11. 11. 1 487 §).

M u u t t ä r k e i m m ä t l a u s u n n o t koskivat: aloitetta suunnitelman laatimiseksi eri laitosten työkalujen ja koneiston hankkimiseksi (28. 1. 156 §); korvauksen anomista tielain 91 §:n mukaan valtiolta kaupungin alueella olevien maantiejatkojen kun-

nossapidosta (4. 2. 202 §); työttömyystyömaiden työntekijöiden esitystä eräiden ko. työmailla vallitsevien epäkohtien poistamiseksi (18. 2. 276 §); omakotitonttien rakennus-oikeuden laajuutta ja huoneistolukua pohtimaan asetetun komitean mietintöä (17. 6. 835 §); kaupungin kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajien v:n 1956 kertomuksia (12. 8. 1 050, 1 051 §); yksinomaan helsinkiläisten kuorma-autoilijoiden käyttämistä koskevan ehdon sisällyttämistä kaupungin yksityisten urakoitsijoiden kanssa tekemiin sopimuksiin (30. 9. 1 280 §); työttömyyden torjumista ja työttömyyskortiston avaamista koskevaa välikysymystä (21. 10. 1 400 §); museolautakunnan ehdotusta Suomenlinnan varsinaisten historiallisten kohteiden hoidon ja entisöimistöiden vaatimista toimenpiteistä (21. 10. 1 400 §); aloitetta suunnittelevan työvoiman, arkkitehtien ym., työolojen selvittämiseksi (2. 12. 1 608 §); alusten aiheuttamien öljyvahinkojen estämiseksi annetun lain 5 §:n voimaantuloa (16. 12. 1 677 §) sekä kiinteistökirjanpito-toimikunnan mietintöjä ja lopullista ehdotusta (30. 12. 1 728 §).

Kaupunginhallitukselle päätettiin lisäksi lähettää niiden laitosten ym. investointiohjelmien kustannusarviot, joiden rakennus- ym. sijoitusmäärärahat sisältyvät yleisten töiden lautakunnan talousarvioon (4. 3. 280 §). Samoin lähetettiin investointiohjelmaan liittyvät sijoitustiedustelukaavakkeet täytettyinä sekä perusteluineen (4. 3. 281 §).

Rakennusvirasto

Lautakunnan alaisena toimi kaup.ins. Walter Starckin johdolla rakennusvirasto, joka jakautui kanslia-, katu-, puhtaanapito-, talorakennus-, puisto-, hankinta- ja tiliosastoon ja johon lisäksi kuuluivat kone- ja autokorjaamot sekä konevarasto.

Rakennusvirastoon saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 588 ja viraston lähettämien kirjeiden 530.

Viranhaltijat. Avoimena olleisiin virkoihin valittiin eri osastoihin kertomusvuonna seuraavat viranhaltijat:

Kansliaosastoon: kahteen 23. palkkaluokan työntutkijan virkaan kapt. evp. Matti Mesterton 1. 3. alkaen sekä rak.mest. Aimo Metsola 6. 3. alkaen, 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Anelma Vilska 16. 3. alkaen sekä tp. 13. palkkaluokan toimistoapulaisen puolipäivävirkaan 1. 3. alkaen Terttu Jokinen.

Katurakennusosastoon: 35. palkkaluokan II apulaiskaturakennuspäällikön virkaan dipl.ins. Paavo Hyömäki 1. 8., 34. palkkaluokan yli-insinööriin virkaan dipl.ins. Martti Anttila 1. 10., 33. palkkaluokan piiri-insinööriin virkaan dipl.ins. Paavo Nuutila 1. 9., 32. palkkaluokan insinööriin virkaan dipl.ins. Esko Mäkelä 1. 12., 30. palkkaluokan insinööriin virkaan dipl.ins. Aulis Siirala 1. 10., 28. palkkaluokan insinööriin virkaan dipl.ins. Eino Pietikäinen 1. 12., kahteen 25. palkkaluokan puhdistamon hoitajan virkaan ylikonemest. Reino Pietilä 1. 8. ja konemest. Pekka Ekfors 15. 9., 26. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan Bertel Sjöblom 1. 10., kahteen 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mestarit Lauri Antman 1. 7. ja Paavo Toivola 1. 12., kahteen 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestarit Pekka Purhonen 1. 7. ja Allan Vainio 1. 8., kolmeen 20. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestarit Aarne Kujala 16. 2., Toivo Pakarinen 1. 9. ja Jalo Pirjala 1. 10., 24. palkkaluokan mittausteknikon virkaan rak.mest. Paavo Aarnio 1. 1., 22. palkkaluokan mittausteknikon virkaan Vilho Salo 1. 1., viiteen 21. palkkaluokan konemestarin virkaan ylikonemestarit Martti Rannanmäki 1. 8., Elis Karppi 16. 8. ja Veikko Suvanto 15. 8. sekä konemestarit Väinö Kunttu ja Matti Posa, molemmat 1. 9. alkaen, 18. palkkaluokan koneenhoitajan virkaan alikonemest. Oiva Ahlberg 15. 8., 14. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Gertrud Strömberg 1. 6., kahteen 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Taisia Uusitalo 1. 5. ja Lilja Kuutti 1. 8. sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan merkon. Raili Tuominen 1. 10. lukien.

Talorakennusosastoon: 26. palkkaluokan osastosihteerin virkaan lainop.kand. Olavi Juuti 1. 12., 26. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mest. Otto Rautio 16. 12., 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mest. Anders Finnberg 1. 5., kahteen 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak.mestarit Mauri Laitakari 1. 5. ja Tuurikki Lampo 1. 10. lukien, 21. palkkaluokan piirtäjän virkaan rak.mest. Anselmi Pulkkonen 16. 3. sekä 13. palkkaluokan vahtimestarin virkaan Allan Stolt 1. 4. alkaen.

Puhtaanapito-osastoon: 33. palkkaluokan käyttöinsinööriin virkaan dipl.ins. Erkki

Peltomäki 1. 11., 20. palkkaluokan piirityönjohtajan virkaan työnjoht. Torsten Roos 1. 9. sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Annikki Rekola 1. 2. alkaen.

Puisto-osastoon: 31. palkkaluokan kaupunginpuutarhurin virkaan agron. Jonne Törnmä 1. 7. lukien.

Hankintaosastoon: 16. palkkaluokan toimentajan virkaan Klaus Peltonen 1. 8., 14. palkkaluokan varastokirjanpitäjän virkaan Simo Syrjänen 1. 8. sekä 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Sinikka Suutari 1. 5. alkaen.

Konevarikkoon: 29. palkkaluokan autokorjaamon päällikön virkaan ins. Veikko Kiviniemi 16. 6., autokorjaamon 22. palkkaluokan työnjohtajan virkaan konetekn. Bruno Eliasson 1. 5. sekä 22. palkkaluokan konevarastonhoitajan virkaan konetekn. Henry Friberg 16. 4. alkaen.

Rakennusviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat henkilöt: kansliaosastosta työntutkija Jaakko Koskikallio 1. 3.; katurakennusosastosta piiri-ins. Pellervo Suomela 1. 7. sekä toim.apulaiset Rose Lindström 2. 4., Armi Lindblom 16. 3., Elsa Lindroos 1. 5. ja Hilikka Leinonen 17. 6.; talorakennusosastosta osastosihteeri Holger Qvick 1. 10., I apul.kaup.arkkit. Claus Tandefelt 1. 12. sekä rak.mest Karl Salonen 1. 12.; puhtaanapito-osastosta piirityönjoht. Frans Färm 16. 7.; puisto-osastosta kaup.puutarhuri Bengt Schalin 30. 6.; hankintaosastosta toimentaja Jaakko Etelä 5. 5. sekä toim. apulaiset Sisko Kauppinen 28. 2. ja Riitta Orttenvuori 9. 4. sekä tiliosastosta toim.apul. Ebba Bäcklund 25. 3.

Katurakennusosaston rak.mest. Adolf Visaheimo kuoli kertomusvuoden aikana.

Työntekijäin vuosilomat. Vuosilomaa myönnettiin 4 367 työntekijälle yhteensä 83 383 päivää seuraavasti:

Lomapäivien luku	Katurakennusosasto	Puhtaanapito-osasto	Talorakennusosasto	Puisto-osasto	Hankintaosasto	Konevarikko	Yhteensä
1	30	2	290	95	—	6	423
2	25	5	172	68	2	8	280
3	22	2	88	70	—	6	188
4	16	9	63	59	—	2	149
5	16	12	56	71	—	3	158
6	16	15	20	34	1	4	90
7	10	—	15	12	—	4	41
8	10	1	9	6	—	2	28
9	1	3	8	5	—	4	21
10	11	2	7	2	—	2	24
11	2	5	7	7	—	—	21
12	9	29	24	18	—	13	93
13	1	2	2	1	—	1	7
14	1	1	2	2	—	2	8
15	5	2	11	6	—	1	25
16	3	1	3	7	—	—	14
17	5	1	2	4	—	—	12
18	9	21	21	15	1	13	80
19	2	1	2	—	—	—	5
20	10	—	11	2	—	1	24
21	26	62	51	15	2	14	170
22	3	—	6	1	—	4	14
23	1	—	1	—	1	—	3
24	6	31	12	2	2	6	59
25	22	20	37	2	—	7	88
26	34	35	31	15	—	6	121
27	297	203	327	101	26	97	1 051
28	5	—	1	1	—	—	7
29	5	—	1	1	—	—	7
30	455	194	—	69	30	64	812
31	15	—	167	1	—	—	183
32	24	4	—	5	—	—	33
33	31	1	1	11	2	1	47
34	7	1	—	1	—	—	9
35	2	—	—	—	—	—	2
36	61	—	1	7	—	1	70
Lomaa nauttineita yhteensä	1 198	665	1 449	716	67	272	4 367
Lomapäiviä yhteensä	30 347	16 114	20 381	8 614	1 809	6 118	83 383

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 1 045 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta 23 867 406 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutusyhtiö Pohjolassa siten, että kaupunki vastasi kaikista vakuutuksista aiheutuneista menoista.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraavasta taulukosta ilmenee rakennusviraston työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Katurakennus-osasto	Puhtaana-pito-osasto	Talorakennus-osasto	Puisto-osasto	Hankinta-osasto	Konevarikko	Yhteensä
Tammikuu	1 409	1 096	794	181	233	—	3 713
Helmikuu	1 655	1 267	787	167	233	—	4 109
Maaliskuu	1 691	1 229	779	157	234	—	4 090
Huhtikuu	1 651	902	811	242	70	240	3 916
Toukokuu	1 424	682	878	584	70	254	3 892
Kesäkuu	1 185	689	1 038	648	68	264	3 892
Heinäkuu	1 198	680	1 109	626	67	267	3 947
Elokuu	1 171	665	1 002	548	68	269	3 723
Syyskuu	1 157	661	975	464	66	267	3 587
Lokakuu	1 238	690	1 038	427	67	263	3 723
Marraskuu	2 129	767	1 082	417	67	263	4 725
Joulukuu	2 274	1 145	1 062	255	68	256	5 060

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden alussa kuuluivat osastoon katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, seitsemän piiri-insinööriä, kahdeksan insinööriä, seitsemän apulaisinsinööriä, tp. insinööri, kaksi kemistiä, kolme laboraattoria, 56 rakennusmestaria, seitsemän mittausteknikkoa, ylikonemestari, asemakonemestari, seitsemän konemestaria, kolme koneenhoitajaa, viisi piirtäjää, osastosihteeri, osastokamreeri, 18 toimistoapulaista ja tp. apulaisvahtimestari.

Vuoden alussa oli avoinna kolme apulaisinsinöörin virkaa sekä rakennusmestarin ja piirtäjän virat.

Kertomusvuoden aikana perustettiin osastoon II apulaiskaturakennuspäällikön virka, kaksi puhdistamon hoitajan ja kuusi konemestarin virkaa ja koneenhoitajan virka.

Vuoden lopussa oli osastossa avoinna insinöörin virka, neljä apulaisinsinöörin virkaa, rakennusmestarin virka, kolme konemestarin virkaa, piirtäjän virka ja kaksi toimistoapulaisen virkaa.

Osaston palveluksessa oli vuoden alussa työsopimussuhteessa olevia kuukausipalkkaisia henkilöitä seuraavasti: 18 rakennusmestaria, viisi työnjohtajaa, neljä konemestaria, puhdistuslaitoksen hoitaja, tuntikirjuri, mittausteknikko, kahdeksan mittausmiestä ja harjoittelija sekä vuoden lopussa 54 rakennusmestaria, neljä työnjohtajaa, neljä konemestaria, puhdistuslaitoksen hoitaja, tuntikirjuri, mittausteknikko, kahdeksan mittausmiestä ja harjoittelija.

Yksi mittausteknikoista nautti koko vuoden virkavapautta toisen kaupungin viran hoitamista varten.

Osaston kirjoissa olevien ns. vakinaisten työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 1 061 (ed. v. 1 089), lopussa 1 122 (1 053) ja keskimäärin 1 100 (1 088). Lukumäärä oli suurin 1 198 (1 129), viikolla 21.—27. 7. ja pienin, 1 051 (1 053), viikolla 17.—23. 3. Työssä oli keskimäärin 918 (874), suurimman määrän ollessa 1 074 (1 006) viikolla 8.—14. 9. 57 ja pienimmän 564 (556) viikolla 14.—20. 7.

Työttömyysoissa oli 1. 1.—15. 6. välisenä aikana keskimäärin 459 työntekijää, suurimman määrän 644 ollessa viikolla 17.—23. 3., sekä 21. 10.—31. 12. välisenä aikana keskimäärin 783 työntekijää, suurimman määrän 1 192 ollessa viikolla 22.—28. 12.

Vuosilomaa oli vakinaisilla työntekijöillä yhteensä 30 347 (28 595) työpäivää. Varsinaisena lomakautena 1. 5.—30. 9. oli samanaikaisesti lomalla keskimäärin 204 (177) työntekijää, ollen suurin määrä 561 viikolla 7.—13. 7. (496 viikolla 15.—21. 7.). Sairauslomalla, tapaturmat mukaanluettuna, oli vuoden I kolmanneksella keskimäärin 98 (86), II kolmanneksella keskimäärin 78 (70) ja III:lla keskimäärin 101 (92). Koko vuoden keskiarvo oli 93 (83).

Prosenteissa laskettuna oli sairauslomalla kirjoissa olevasta määrästä keskimäärin 8.41 % (7.61 %) ja työssä olevasta määrästä keskimäärin 10.07 % (9.48 %).

Vakinaisten työntekijäin keski-ikä oli 44 (47) ja työttömyystöissä olleiden 44 (46) vuotta.

Tapaturmien lukumäärä oli 234 eli 25.49 % työssä olleiden vakinaisten työntekijäin keskimäärästä 918:sta. Työttömyystöissä oli tapaturmien lukumäärä 155. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 3 887 työpäivää (3 007), joka vastaa 1.4 % keskimääräisen vakinaisen työntekijämäärän mukaan lasketusta työpäivien summasta 277 236 päivästä.

Työpäivien luku oli 302 (302). Kertomusvuonna tehtiin tapaturmailmoituksia 398 (222) ja selvitettiin eläkkeitä 71.

Osastolle tuli kaikkiaan 2 207 (1 681) kirjelmää, joista 612 oli yleisten töiden lautakunnalta, 369 kaupunginhallitukselta, 9 palkkalautakunnalta, 41 maistraatilta, 18 hankinta-osastolta, 44 kaupungininsinööritä tai muilta rakennusviraston osastoilta, 555 kaupungin muilta virastoilta tai lautakunnilta, 8 muilta kunnilta, 54 valtion virastoilta ja 497 yksityisiltä.

Osastolta lähetettiin 1 851 (1 789) kirjelmää, joista 310 oli lausuntoa yleisten töiden lautakunnalle, 541 kaupungininsinööreille tai rakennusviraston omille osastoille, 291 kaupungin muille virastoille, 35 valtion virastoille, 5 muille kunnille ja 669 yksityisille.

Saapuneita laskuja oli 9 200 (5 979) ja lähetettyjä 1 119 (1 225). Kirjoihin vietiin lisäksi 52 (52) jakolistaa, 53 (52) tarveainevaraston laskua ja 6 (12) kirjoitustarvikelaskua. Lisäksi tehtiin laskut kuukausittain katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista.

Sairausavustusten maksumääräyksiä oli 1 976 (1 765), lopputilejä 1 373 (95), vuosilomien maksumääräyksiä 618 (624), hautausavustuksia 5 (8) sekä muita ylimääräisiä maksuja 216 (78).

Suunnittelutoimistossa laadittiin 421 (260) piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 998 (895). Viemäriin korkeusilmoituksia annettiin alan liikkeille vesilaitosta varten yhteensä 998 (405). Viemäriiliittämisiä suoritettiin viemäriiliittämislaitosten mukaan 203 (191). Kadun aukaisemislupia annettiin yksityisille rakentajille 218 (255).

Kadut ja tiet. Tielaboratorion toiminta jatkui entiseen tapaan. Laboratorion tutkimukset kohdistuivat pääasiassa kestopäällystetöiden valvontaan sekä kiviaines-, maalaji- ja betoniputkitutkimuksiin.

Vuoden aikana tutkittiin yhteensä 461 näytettä, jotka jakaantuivat eri tutkimusalojen kesken seuraavasti: kestopäällysteet 103, sideaineet 10, kiviainekset betonia varten 68, betoniputket 60, betonisuhteitukset 7, maalajinäytteet 99, jätenäytteet Pasilan kaato-paikalta 104 sekä sekalaiset näytteet 10.

Em. näytteistä suoritettiin yhteensä 1 134 eri analyysiä tai määrittystä, jotka jakaantuivat tutkimusaloittain seuraavalla tavalla: kestopäällysteet 413, sideaineet 35, kiviainekset ja maalajit 299, betoniputket ja betonit 164 sekä muut näytteet 223.

Mittaus- ja tutkimustöihin käytettiin kertomusvuonna yhteensä 12 446 060 mk. Näissä töissä oli kuusi mittausteknikkoa, kahdeksan kuukausipalkkaista ja kymmenen tuntipalkkaista mittausmiestä, viisi maankairajaa 7 kk pohjatutkimustöissä sekä varastonhoitaja ja autonkuljettaja. Kesäkuukausina oli lisäksi neljä harjoittelijaa sekä kahdeksan tilapäistä mittausmiestä. Em. määrärahoilla suoritettiin yhteensä 406 eri mittaus- ja tutkimustyötä.

Liikenteen järjestelyä varten oli kertomusvuonna käytettävissä määrärahoja 20 703 076 mk, josta ko. tarkoitukseen käytettiin 12 539 366 mk. Ajokaistojen ja korokkeiden merkitsemiseen varatusta 14 857 230 mk:sta käytettiin 869 655 mk.

Katujen ja teidän päällystysten korjaukseen, kunnossapitoon ja uusimiseen käytettiin bitumiemulsiota 826 621 kg, jolla päällystettiin kanavia 4 178 m², suoritettiin paikkauksia 65 587 m² ja pintausta 62 139 m². Paikkausmassaa käytettiin kiireellisiin paikkauksiin 220 724 kg. Uutta nupukiveystä tehtiin ja vanhaa korjattiin yhteensä 8 143 m² sekä vanhaa ja uutta noppa- eli konekiveystä 6 916 m². Vanhaa kenttäkiveystä laskettiin uudelleen 335 m². Uutta betonikäytävää tehtiin 792 m² ja vanhaa korjattiin 357 m². Vanhan laattakäytävän korjausta suoritettiin 448 m². Uutta reunakiveä laskettiin 10 903 jm, vanhaa oikaistiin ja laskettiin uudelleen 2 442 jm.

Lisäksi suorittivat yksityiset liikkeet osaston tilauksesta ajoratojen kestopäällystystä

168 382 m² sekä jalkakäytävien ja polkupyöräteiden päällystystä 15 452 m². Kanavia päällystettiin 39 008 m².

Yksityiset liikkeet suorittivat myös vanhan nupukiveyksen korjausta 9 391 m², vanhan kenttäkiveyksen korjausta 128 m², vanhan laattakäytävän korjausta 428 m², uuden reunakiven laskua 3 941 j m, vanhan oikaisemista ja uudelleen laskua 4 118 j m.

Kertomusvuoden talousarvioon oli katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon Kantakaupungin alueella varattu 66 .1 mmk, josta käytettiin 58 959 098 mk. Esikaupunkialuetta varten oli vastaavaan tarkoitukseen myönnetty varoja 55 454 550 mk, ja saatu 10 mmk:n ylitysoikeus, eli yhteensä 65 454 550 mk, josta käytettiin 65 156 622 mk. Katujen ja teiden päällystysten uusimiseen oli kertomusvuoden talousarvioon merkittyjä ja edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja kaikkiaan 56 596 405 mk, josta käytettiin 37 050 015 mk.

Talousarvioon merkityillä ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä sekä edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettavia uusia katu- ja tietöitä sekä näihin laskettavia muita töitä varten oli kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 1 066 008 629 mk, josta käytettiin 536 098 152 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista katu- ja ja tietöistä ja niiden kustannuksista mainittakoon: Tarvon pikatien rakennustöiden jatkaminen 46 858 274 mk, Pohjois-Munkkiniemen asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 26 056 238 mk, Pajamäen asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 17 778 987 mk, Pitäjänmäen pohjoisen teollisuusalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 8 481 777 mk, Etelä-Kaarelan kerrostaloalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 49 654 220 mk, Muurimestarintien tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 17 682 436 mk, Herttoniementien tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 44 048 540 mk, Helsinki-Lahden valtatie rakentamisen jatkaminen 52 691 268 mk, asemakaavalain 31—32 §:ien mukaiset katutyöt 51 334 881 mk, Sörnäisten rantatien ajoradan leventtäminen ja liikennejärjestelyt 32 072 975 mk, Otaniemen-Lehtisaaren-Kuusisaaren kylätien rakentaminen; kaupungin avustus, loppuerä 5 mmk, Herttoniemen läntisen asuntoalueen katutyöt 24 731 269 mk, ja itäisen asuntoalueen katutyöt 29 045 881 mk sekä Pitäjänmäentien tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 15 863 649 mk.

Katuvalaistukseen Kantakaupungin alueella ja sinisen alueen satamavalaitukseen käytettiin yhteensä 111.092 mmk.

Esikaupunkialueen katuvalaistuskustannukset olivat 52 343 000 mk.

Yleiset vesipostit ja suihkukaivot. Yleisten vesipostien ja Kauppatorin ym. suihkukai-vojen vedenkulutukseen, hoitoon, kunnossapitoon ym. oli määrärahoja käytettävissä 4.4 mmk, josta käytettiin 3 631 026 mk.

Viemärien korjaukseen ja kunnossapitoon Kantakaupungin aluetta varten oli talousarvioon varattu 20 655 450 mk. Esikaupunkialueella oli vastaava määräraha 4 mmk. Kustannukset olivat Kantakaupungissa 17 159 515 mk ja Esikaupungeissa 3 981 002 mk.

Viemäriveden puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannuksiin oli varattu 44 885 700 mk ja käytettiin 33 706 533 mk. Kustannukset jakautuivat eri laitosten kesken seuraavasti:

Laitos	Käyttö- ja korjauskustannukset sekä tonttien vuokrat, mk	Vakinaisen henkilöstön palkat, mk	Yhteensä mk
Alppilan	1 009 421	—	1 009 421
Savilan	4 335 587	1 906 192	6 241 779
Nikkilän	938 629	—	938 629
Rajasaaren	12 528 962	4 155 810	16 684 772
Kyläsaaren	10 430 651	¹⁾ 6 642 960	17 073 611
Talin	3 840 771	1 648 391	5 489 162
Toivolän	235 733	—	235 733
Heporaudan	386 779	—	386 779
Herttoniemen	284 025	—	284 025
Yhteensä	33 706 533	14 637 378	48 343 911

¹⁾ Summaan sisältyy puhdistuslaitosten kemistin palkka.

Puhdistuslaitoksista oli tuloja seuraavasti: Rajasaaren puhdistuslaitos, lietteestä 39 400 mk sekä Kyläsaaren, puhdistuslaitos, kaasusta 1 310 134 mk ja lietteestä 39 800 mk, eli yhteensä 1 389 334 mk.

Rajasaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 7 738 334 m³ (9 033 790 m³), josta biologisesti puhdistettiin 5 204 674 m³ eli 67 %. Sokeritehtaan lauhdevesi saatiin erotetuksi puhdistamon viemäristöstä 1. 10. 1956.

Kyläsaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 3 935 860 m³ (3 500 529 m³), josta biologisesti puhdistettiin 2 561 006 m³ eli 65 %. Osa likavedestä joutui virtaamaan kokonaan puhdistamatta laitosten edessä olevien tulvakynnysten ylitse.

Alppilan ja Nikkilän puhdistuslaitosten puhdistustuloksia tarkkailtiin pistokokein 6 kertaa kertomusvuoden aikana. Keskimääräiset tulokset olivat: Alppilan puhdistuslaitoksessa viiden vuorokauden biokemiallisen (5 vrk BHK) hapenkulutuksen mukaan oli laitokseen tulevan likaveden arvo 138 mg/l, mekaanisesti puhdistetun 123 mg/l sekä biologisesti puhdistetun veden 26 mg/l. Nikkilän puhdistuslaitoksessa olivat vastaavat luvut: 170 mg/l, 126 mg/l sekä 27 mg/l. Alppilassa oli koko laitoksen puhdistusteho 81 % ja Emscher-kaivojen 11 %, Nikkilässä vastaavasti 84 % ja 26 %.

Laitosten ja niiden osastojen vesimääristä ja veden likaisuutta osoittavista BHK-arvoista saadaan kertomalla lukuja, jotka osoittavat vedessä olevien orgaanisten aineiden biologiseen hajottamiseen tarvittavia happimääriä.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tulleen veden koko likamäärä (ilmaistuna veden biokemiallisena hapenkulutuksena) oli 2 151 tn, Kyläsaarella 1 527 tn; mekaanisesti poistettiin Rajasaarella lika-aineita 572 tn ja biologisesti 656 tn ja Kyläsaarella vastaavasti 441 tn ja 571 tn. Mereen johdettiin lika-aineita Rajasaarella 923 tn ja Kyläsaarella 515 tn. Puhdistusteho oli Rajasaarella 57 % ja Kyläsaarella 66 %.

Laitokseen jääneet liukenemattomat aineet:

Laitos	m ³	kg	Orgaanisia aineita, kg	Kivennäisiä aineita, kg
<i>Rajasaari</i>				
Viemärivedestä	34 275	1 371 000	973 410	397 590
Ylijäämälietteestä	266 310	1 065 240	597 590	467 650
Yhteensä	300 585	2 436 240	1 571 000	865 240
<i>Kyläsaari</i>				
Viemärivedestä	29 125	1 310 630	1 048 500	262 130
Ylijäämälietteestä	101 509	304 530	228 400	76 130
Yhteensä	130 634	1 615 160	1 276 900	338 260

Rajasaaren metaanikaasutuotanto oli 531 587 m³, joka käytettiin laitoksessa. Kyläsaaren tuottama metaanikaasu, 182 129 m³, myytiin kaasulaitokselle.

Kuivattua lietettä valmistui Rajasaarella 13 986 m³, Kyläsaarella 6 280 m³, Alppilassa 173 m³ ja Nikkilässä 336 m³, yhteensä 20 775 m³. Tästä myytiin 792 m³ ja kuljetettiin muualle 1 222 m³.

Kertomusvuonna saatettiin loppuun Rajasaaren puhdistuslaitoksen lämpöjohtoverkoston korjaustyöt sekä uusittiin saman laitoksen yhden ilmastusaltaan ilmanhajoittaja-levyt. Muut korjaustyöt olivat tavallisia jokavuotisia pienempiä vuosikorjaustöitä.

Heporaudan pumppuasema oli rakennettu viimeistelyvaiheeseen saakka jo v. 1955, mutta sen jälkeen voitiin rakentamista jatkaa vasta asemakaavalain 40 §:n tultua 17. 7. muutetuksi sellaiseen muotoon, että se turvasi kaupungin oikeuden korvauksen saamiseen tontinomistajilta rakennuskustannuksista. Pumppuasema otettiin käyttöön kertomusvuoden aikana syyskuussa.

Herttoniemen likavedenpuhdistamon varsinaiset rakenteelliset työt aloitti urakoitsija Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy. tammikuun aikana. Vuoden loppuun mennessä valmistui konekeskus, asuin- ja laboratoriorakennus sekä pääosiltaan vesiasema ja lietteenhautamo. Kertomusvuonna asennettiin paikoilleen likavesipumput moottoreineen sekä imu- ja paineputkineen, esipuhdistamoon luukut ja jätteiden repijä sekä vesiaseman esilaskeuttamoiden putkistot. Kustannukset vuoden loppuun mennessä olivat 160 024 643 mk.

Talin likavedenpuhdistamossa suoritettiin kertomusvuoden aikana rakennusten viimeistelyitä, alueen aitausta, tasausta ja täyttöä, tietöitä, koneiston ja putkiston asennustöitä sekä lietalajien rakennustyöt. Puhdistamon rakentamiseen oli vuoden loppuun mennessä käytetty kaikkiaan 413 685 074 mk. Laitos otettiin käyttöön ja likaveden puhdistus aloitettiin syyskuussa. Vuoden lopussa oli vielä suorittamatta joitakin koneistoasennusten ym. viimeistelyitä ja alueen tasaus- sekä tietöitä.

Rajasaaren puhdistamo rakennettiin aikanaan 40 000 henkilön likavesimäärää varten. Kun puhdistamon vaikutusalueella asuvien luku on sen jälkeen noussut n. 80 000:een, on puhdistamo ollut kovasti ylikuormitettu. Tulevaisuudessa alueelta tulevan likavesimäärän voidaan arvioida vastaavan n. 100 000 henkilön asutusta ja tämä asukasmäärä otettiin nyt tehtävän laajennuksen mitoitusperustaksi.

Laajennustyöt aloitettiin kertomusvuoden kesäkuussa. Maanpoisto- ja kallionlouhintatyöt valmistuivat kertomusvuoden loppuun mennessä. Maata poistettiin 8 953 m³ ja kalliota 11 012 m³. Lisätyönä urakoitsija suoritti mm. suojapadon rakentamisen.

Vesi- ja lieteaseman sekä lietteenhautumon rakennustöistä saatiin vuoden aikana suoritetuksi lietteenhautumon betonityöt. Lietteaseman perustustöiden vaikeudesta johtuneet lisätyöt viivästyttivät betonoimistöitä, mutta nekin saatiin suoritetuksi 16. 1. 1958 mennessä. Laajennustyön kustannukset kertomusvuoden osalta tekivät yhteensä 54 189 475 mk.

Talousarvioon sisältyviä kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli kertomusvuonna käytettävissä uusiin viemäreihin sekä puhdistuslaitosten uudisrakennuksiin yhteensä 1 158 081 871 mk, josta käytettiin 577 538 639 mk.

Kertomusvuonna valmistui kaupungin kustannuksella rakennettuja, käyttöön otettuja yleisiä viemäreitä seuraavat määrät: ø 4" 80 m, ø 9" 590 m, ø 12" 6 537 m, ø 15" 1 714 m, ø 18" 113 m, ø 40 cm 292 m, ø 50 cm 554 m, ø 60 cm 452 m, ø 70 cm 120 m, ø 80 cm 1 547 m, ø 90 cm 977 m, ø 100 cm 106 m, ø 110 cm 78 m ja ø 130 cm 88 m, yhteensä 13 248 m sekä 241 tarkastuskaivoa ja 100 sadevesikaivoa.

Yksityisten kustannuksella rakennettuja yleisiä viemäreitä valmistui seuraavasti: ø 9" 38 m, ø 12" 832 m ja ø 15" 152 m, yhteensä 1 022 m sekä 27 tarkastuskaivoa ja 11 sadevesikaivoa.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista viemäritöistä mainittakoon aikaisemmin selostettujen puhdistuslaitostöiden lisäksi seuraavat työt kustannuksineen: Pajamäen asuntoalueen viemärit 12 477 001 mk, Pitäjänmäen pohjoisen teollisuusalueen viemärit 13 162 185 mk, Etelä-Kaarelan kerrostaloalueen viemärit 34 317 794 mk, Marttilan kokoojajohdon jatkaminen 89 518 270 mk, asemakaavalain 31—32 §:ien mukaiset viemärien rakennustyöt 35 679 166 mk, Talin puhdistuslaitoksen kokoojajohtojen jatkaminen 12 545 441 mk sekä Herttoniemen puhdistuslaitoksen kokoojajohdon rakentamisen aloittaminen 13 536 729 mk.

Viemärien uusimisiin oli kertomusvuonna käytettävissä 79 665 090 mk, josta käytettiin 44 554 388 mk.

Uusittujen viemärien pituus oli yhteensä 2 299 m, josta määrästä oli ø 12" 2 068 m, ø 40 cm 60 m, ø 45 cm 61 m, ø 50 cm 105 m ja ø 60 cm 5 m.

Suunnitelluista palokaivoista (55) jäi vielä rakentamatta 9 kaivoa. Kertomusvuonna ei rakennettu ainoatakaan kaivoa osittain sen vuoksi, ettei vielä löydetty kelvollisia vedenottopaikkoja ja osittain siitä syystä, ettei maanomistajien kanssa päästy sopimukseen kaivoja varten tarvittavien maa-alueiden hinnasta.

Urheilulaitteet. Urheilulaitteiden korjaus- ja kunnossapitotöitä varten oli kertomusvuoden talousarvioon varattu Kantakaupungin alueelle 54.4 mmk, josta käytettiin 49 266 754 mk ja Esikaupungeissa 20 mmk, josta käytettiin 17 877 070 mk.

Urheilulaitteiden uudistotöitä varten oli talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 71 351 700 mk, josta käytettiin 50 720 123 mk.

Suurin osa urheilulaitteiden uudistyskohteista oli sellaisia, joissa työt jatkuivat vielä v. 1958.

Kertomusvuonna valmistuneista huomattavimmista töistä ja niiden kustannuksista mainittakoon Ratsastushallin koripallokentät ym. 8 593 553 mk, Herttoniemen urheilukenttä 7 753 018 mk, Pohjois-Haagan palloilukenttä 2 320 000 mk, Pirkkolan uimalan

parannustyöt 4 890 000 mk, Kulomaan urheilu- ja leikkialue 6 200 999 mk sekä Taivaasaaren palloilukentät ja urheilupaikat 484 012 mk.

Työttömyystöitä suoritettiin kertomusvuonna aikana 1.1.—15. 6. ja 21. 10.—31. 12. Näiden töiden kustannukset tekivät yhteensä 553 315 609 mk. Huomattavimpiin työtömyyskohteisiin käytettiin varoja seuraavasti: Muurimestarintien rakennustyöt 126 213 958 mk, Lahdentien rakennustyöt 58 045 850 mk, Meripuistotien vesijohtotyöt 18 675 038 mk, Viikin vesijohdon rakentaminen 52 162 000 mk, Malmin vesijohdon rakentaminen 64 206 601 mk, Pitkäkosken vesijohdon rakentaminen 53 785 879 mk, Kivalterintien-Kannunvalajantien-Rajametsäntien vesijohtotyöt 28 501 618 mk, Vartiokylän vesijohdon rakentaminen 24 481 923 mk, Herttoniemmentien rakennustyöt 15 161 115 mk sekä Pukinmäen vesijohdon rakentaminen 10 549 632 mk.

Tilaustyöt. Katurakennusosasto suoritti kaupungin muille laitoksille ja osastoille, Puhelinyhdistykselle ja yksityisille tilaustöitä, joista asianomaisia laskutettiin yhteensä 284 617 457 mk.

Tarveaineiden valmistus. Pasilan kivivarastoon ostettiin yksityisiltä hankkijoilta katujen päällystykseen tarvittavia kiviä seuraavista hinnoista: reunakiviä 24 648.5 jm 33 999 146 mk, kaarrekiviä 2 161.3 jm 3 375 055 mk, noppakiviä 57 320 kpl 668 750 mk, nupukiviä 326 m² 549 625 mk sekä kaivokiviä 46 sarjaa 345 000 mk, yhteensä 38 937 576 mk.

Pasilan kivimurskaamossa valmistettiin sepeliä yhteensä 70 367.5 m³ (ed. v. 48 042.5 m³). Lisäksi valmistettiin sepeliä Herttoniemen kivimurskaamossa 1 864 m³. Pasilan murskaamon kustannukset olivat 55 078 520 mk ja Herttoniemen murskaamon 947 614 mk.

Putkivalimossa valmistettiin kertomusvuonna erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: muhviputkia $\varnothing$ 4"—16" 7 534 kpl (12 421 kpl), uurreputkia $\varnothing$ = 50—110 cm, 4 149 kpl (2 091 kpl), kaivonrenkaita $\varnothing$ 100 cm 830 kpl, kaivonkansia $\varnothing$ 100 cm 290 kpl, eli kaivonosia yhteensä 1 120 kpl, sadevesikaivon pohjaosia 115 kpl, samojen lukko-osia 135 kpl, yläosia 227 kpl, välisolia 208 kpl sekä tulppia 1 kpl ja kaidepylväitä 45 kpl.

Putkivalimossa käytettiin sementtiä 548 694 kg (572 860 kg), betonisoraa 1 641 m³ (1 555 m³), sepeliä n:o 1 51 m³ (25.5 m³) ja n:o 2 313 m³ (147 m³), hienoa hiekkaa 26 m³ (52 m³), terästä raudoitukseen 65 729 kg (47 770 kg) sekä sidelankaa 169 kg (175 kg). Sähkön kulutus oli 28 701 kwh, valokaasun 1 984 m³, vesijohtoveden 1 537 m³ ja lämmityshöyryn 978.3 tn.

Putkivalimon kustannukset olivat 34 994 011 mk.

Tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 133 925 407 mk.

Kaikkien em. töiden kustannukset, tilaustöiden kustannuksia ja talousarvioon sisältyviä palkkoja lukuun ottamatta, olivat yhteensä 2 365 038 112 mk.

Puhtaanapito-osasto

Osasto huolehti kaupungille kuuluvien katujen ja teiden, yleisten paikkojen ja satama-alueitten puhtaanapidosta, yleisistä mukavuuslaitoksista, jätteiden kaatopaikoista sekä lumenkaatopaikoista. Talvikaudeksi tehtiin yksityisten kiinteistönomistajien kanssa ns. auraussopimuksia, joiden perusteella osasto huolehti puhtaanapitovelvollisten suorittamaa maksua vastaan heille kuuluvien ajoratojen aurauksesta ja tasoittamisesta. Täydellistä puhtaanapitoa, joka käsittää sekä ajoradat että jalkakäytävät, hoitaa osasto, milloin tontin omistajana on kaupunki itse, Suomen valtio, kaupungissa toimivat seurakunnat ja vieraiden valtioiden lähetystöt. Kesäaikana huolehtii osasto myös yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta, mikäli ne rajoittuvat em. katuosuuksiin.

Osasto jakaantui toimistoon, katupuhtaanapito-osastoon, joka talvella huolehtii lumenkaatopaikoista sekä kiinteistöpuhtaanapito-osastoon, johon kuuluvat yleiset mukavuuslaitokset ja jätteiden kaatopaikat. Kertomusvuoden alussa oli osastolla oma auto- ja työkalukorjaamonsa, mutta huhtikuun alusta tämä siirrettiin rakennusviraston konevarikon alaiseksi.

Toimisto. Kertomusvuoden aikana muutettiin apulaispuhtaanapitopäällikön virka käyttöinsinööriin viraksi. Henkilökuntaan kuuluivat osastopäällikkö, kaksi käyttöinsinööriä, joista toinen sääntöpalkkainen ja toinen ylimääräinen, osastokamreeri, toimentaja ja viisi toimistoapulaista, joista yksi toimi kirjanpitäjänä, kaksi laskuttajina ja kaksi

työntekijäkortiston hoitajina. Osastossa työskenteli vielä kaksi tiliosaston alaista toimistoapulaista, toinen kassanhoitajana, kirjaaajana ja konekirjoittajana, toinen laskuttajana ja kantokirjojen hoitajana sekä lähetti. Henkilökunnasta oli kahdeksan sairauslomalla yhteensä 232 päivää.

Osastolle saapui kertomusvuonna 318 kirjelmää, joista kaupunginhallitukselta 64, kaupungininsinööriltä ja muilta rakennusviraston osastoilta 115, kaupungin muilta virastoilta 75, valtion virastoilta 6 sekä yksityisiltä toiminimiltä ja henkilöiltä 58. Osastolta lähetettiin 356 kirjelmää, joista kaupungininsinööreille ja rakennusviraston muille osastoille 142, kaupungin muille virastoille 62, valtion virastoille 11 ja yksityisille 141. Lisäksi käsiteltiin 26 lähetettä ja muita asioita, joista annettiin lausunnot. Näistä oli 14 korvausanomusta, jotka koskivat osaston työkoneiden aiheuttamia ym. vahinkoja.

Maksumääräyksiä hyväksyttiin 4 591, joista 1 902 sairausavustusta, vuosilomaa ja tapaturmamaksua koskevaa. Suoritetuista puhtaanapitotöistä lähetettiin 17 850, myydyistä jätteistä 21 ja sekalaisista töistä 1 270 laskua.

Katupuhtaanapito-osasto. Kaupunki oli jaettu 19 puhtaanapitopiiriin. Töiden valvon-
nasta huolehti yhdeksän sääntöpalkkaista ja kymmenen ylimääräistä työnjohtajaa. Työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli seuraava:

	Kesätoissää	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	295	553
» naisia	17	52
Autonkuljettajia, kaupungin autojen	45	114
» oman auton	—	35
Ajureita, oman hevosen	1	21
Yhteensä	358	775

Työntekijäin lukumäärä oli suurin 3.—9. 3., jolloin se nousi 945:een ja pienin 30. 6.—6. 7., jolloin se oli 280. Työnjohtajista oli kuusi sairauslomalla yhteensä 238 päivää.

Osasto hoiti läpi vuoden 267 kiinteistön täydellisen katupuhtaanapidon. Näistä 134 oli kaupungin omaa ja 133 valtion, seurakuntien ja lähetystöjen kiinteistöä. Lisäksi hoidettiin It. Kaivopuistossa ja 6. kaupunginosan huvila-alueella 121 kiinteistön katuosuu-
det. Näistä töistä ei tehty sopimuksia, vaan jaettiin kokonaiskustannukset rakennusjär-
jestyksen mukaan tontinomistajien kesken tonttien pinta-alojen mukaisessa suhteessa. Em. katuosuuksien yhteinen pinta-ala oli 502 247 m². Pirkkolan, Maunulan ja Pakilan tontinvuokrasopimukseen oli otettu määräys ajoteiden aurauksen antamisesta puhtaanapito-osaston hoidettavaksi. Kustannukset jaettiin tontin vuokraajien kesken pinta-alojen mukaan laskettujen suhdelukujen perusteella. Näitä katuosuuksia oli osaston hoidossa 322, yhteiseltä pinta-alaltaan 64 420 m². Kesäpuhtaanapitosopimuksia tehtiin 12 yksityiskiinteistön kanssa, joiden puhtaanapidettävä pinta-ala oli 15 541 m². Talvikaudeksi tehtiin 1 429 aurassopimusta yksityisten kiinteistönomistajien kanssa. Kun tästä työstä laskutetaan käytetyn työajan perusteella, ei näiden ajorataosuuksien pinta-aloja mitattu.

Kertomusvuoden talvikausi oli osaston kannalta vaikea ja aiheutti määrärahaylityksiä yhteensä 136 mmk. Työt aloitettiin maan paljaana ollessa klo 7 ja talvella klo 5, mutta vaikeimpina päivinä olivat osaston työkoneet läpi vuorokauden työssä.

Roskia kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille 42 960 m³. Katujen kasteluun ja kaup-
patorien huuhteluun käytettiin 43 373 m³ vettä. Katujen ja teiden hiekoittamiseen käytettiin hiekkaa 38 396 m³. Lumenkaatopaikkoja oli eri puolilla kaupunkia 26 ja niihin kuljetettiin osaston toimesta autoilla 282 793 ja hevosilla 36 642 eli yhteensä 319 435 m³ lunta.

Kiinteistöpuhtaanapito-osasto. Osaston toiminta oli jaettu viiteen piiriin. Itäinen piiri käsitti Pitkäsillan pohjoispuolella olevat kaupunginosat ja piiriasema oli ns. Agroksen alueella. Läntinen piiri käsitti Pohj. Rautatiekadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella sijaitsevat kaupunginosat sekä Kruununhaan ja Katajanokan. Piirin asema oli Nordenskiöldinkadun varrella. Eteläiseen piiriin kuuluivat eteläiset kaupunginosat. Piirin asema oli Esson huoltoaseman rakennuksessa Kampin alueella. Pohjoinen piiri hoiti pohjoiset Esikaupungit ja sen asema oli Pasilan kaatopaikalla. Viides piiri huolehti makkilannan kuljetuksesta ja kaivojen tyhjentämisestä kaupungin koko alueella. Piiriasema oli yhteinen itäisen piirin kanssa. Tähän piiriin kuului sulatusvaja Kyläsaaren

luona, missä jäätyneet makkiastiat talvisin sulatettiin. Muita jätteitä varten oli osastolla kolme kaatopaikkaa: pääkaatopaikka Pasilan suoalueella ja Malmin sekä Vartiokylän kaatopaikat. Viimeksi mainitussa oli jäteöljystä kertomusvuoden kesäkautena suurta haittaa. Öljy tunkeutui paikkaa rajoittavan hiekkaharjun läpi sen alapuolella olevaan metsikköön ja sieltä pelto-oja pitkin aina Marjaniemen uimarantaan asti. Asia saatiin parannetuksi väliaikaisilla toimenpiteillä, mutta lopullista ratkaisua pulmaan ei löydetty.

Töiden valvonnasta huolehti kolme vakinaista ja kuusi ylimääräistä työnjohtajaa, joista neljä toimi piirasemien päivystäjinä ja kirjureina. Työnjohtajista oli kertomusvuonna kolme sairauslomalla yhteensä 39 päivää.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli viikkoa kohden keskimäärin seuraava: autonkuljettajia, kaupungin autojen, 68, kuljettajia, oman auton, 8, autonapumiehiä 88, muita työntekijöitä 16 sekä mukavuuksilaitosten siivoojia 22, yhteensä 202 työntekijää.

Puhtaanapidettyjen kiinteistöjen lukumäärä oli seuraava:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Vuosisopimukselliset	107	Vuosisopimukselliset	1 583
Muut	217	Uudisrakennukset	149
Yleiset käymälät	32	Muut	1 770
Vedenheittopaikat	64		

Hajotuskaivojen tyhjennys suoritettiin 2 099 talossa ja sadevesikaivojen tyhjennys 155 talossa.

Kertomusvuonna taloista kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

L a a t u	Kaato- paikoille	Kaupungin maatiloille	Yksityisille	Yhteensä
	m ³			
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä ...	384 676	—	2 063	386 739
Makkilantaa	—	3 130	60	3 190
Hajotuskaivojätteitä	—	2 167	—	2 167
Tuhkaa	45 205	—	—	45 205
Yhteensä	429 881	5 297	2 123	437 301

Vartiokylään kuljetettiin ja kuopattiin sinne 4 115 eläinten raatoa, joista koiria oli 417, kissoja 706, kyyhkyksiä 2 965 ja sekalaisia 27.

Osaston moottoriajoneuvo- ja työkonkanta oli vuoden lopussa seuraavanlainen: kuorma-autoja 104, kasteluautoja 5, kaivontyhjennysautoja 3, lakaisukoneita 3, tiehöyliä 29, aurastraktoreita 39, harjatraktoreita 18 sekä kuormauskauhalla varustettuja traktoreita 19.

Talorakennusosasto

Osaston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuoden lopussa: kaupungin-arkkitehti, I apulaiskaupunginarkkitehti, II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö, kahdeksan 33. palkkaluokan, kuusi 30. palkkaluokan ja neljä 28. palkkaluokan arkkitehtia, neljä 33. palkkaluokan, yksi 30. palkkaluokan sekä yksi 27. palkkaluokan rakennusinsinööriä, yksi 33. palkkaluokan, yksi 31. palkkaluokan sekä yksi 29. palkkaluokan koneinsinööriä, viisi piirtäjää, lisäksi lämmöntarkkailija, osastosihteeri, osastokamreeri, kirjanpitäjä, kanslisti sekä yhdeksän toimistoapulaisista. Kaksi 28. palkkaluokan arkkitehdin virkaa oli avoinna.

Osaston palveluksessa oli lisäksi tilapäisesti arkkitehtejä, sisustusarkkitehtejä, insinöörejä, opiskelijoita, toimistoapulaisia, maalarimestari, puhelinkeskuksen hoitaja ja vahtimestari, palkattuna tilapäisen työvoiman määrärahasta tai työmäärärahoista. Henkilökuntaan kuului vielä 35 vakinaista rakennusmestaria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä, työmäärärahoista palkattuja rakennusmestareita.

Eräiden kiireellisten rakennuskohteiden suunnittelu oli edelleen uskottava yksityisten

arkkitehtitoimistojen tehtäväksi. Samoin oli käytettävä urakoitsijaliikkeitä eräiden töiden suorituksessa.

Kertomusvuonna suoritettiin loppuun uudis-, muutos- ja lisärakennustöitä mm. seuraavissa laitoksissa, rakennuksissa ym.: Auroran sairaalan rakennus n:o 8; tuberkuloosiparantolan uusi muuntamo ja talousrakennus; Nikkilän sairaalan poliklinikkarakennus ja vesitorni; Koskelan sairaskodin uudet henkilökunnan asunnot, V vaihe; Pirttimäen retkeilymajan sauna- ja varistorakennus; Rastilan saunarakennus; Tervalammen työlaitoksen henkilökunnan asuinrakennus sekä sauna-, perhepesula- ja palokaluvarastorakennus; Porolahden, Snellmanin ja Cygnaeuksen kansakoulut; Vallilan poliisiasemarakennus; Toivolan koulukodin uusi osastorakennus sekä Oulunkylän lastentarharakennus.

Uudisrakennustöitä sekä suuria muutos- ja lisärakennustöitä, jotka jatkuivat v:een 1958, suoritettiin kertomusvuonna seuraavissa laitoksissa, rakennuksissa ym.: Auroran sairaalan rakennus n:o 6 sekä portinvartijan rakennus; Malmin sairaalan poliklinikkarakennus; Porolahden kansakoulun kirjasto; poikien ammattikoulun C osasto; suomenkielisen työväenopiston lisärakennus; ruotsinkielinen työväenopisto; Huopalahden poliisivartioasema; Toivolan koulukodin II uusi osastorakennus; Toukolan konekorjaamon lisärakennukset; virastotalo Meritullinkatu 12:ssa; pääkirjaston lisärakennus sekä elintarvikekeskuksen juurikasvarasto.

Muiden laitosten laskuun suoritetuista ja kertomusvuonna valmistuneista uudis- ja lisärakennuksista mainittakoon Suomenlinnan kirjasto, Länsisataman huoltorakennus, Malmin piirin tiekonetalli, Suvilahden höyryvoimalaitoksen huolto- ja kytkinrakennus sekä 19 tornimuuntamorakennusta. V:een 1958 jatkuivat rakennustyöt seuraavissa kohteissa: Suvilahden höyryvoimalaitoksen autovaja, Vallilan kytkinlaitos sekä Hanasaaren höyryvoimalaitos.

Lisäksi suoritettiin talorakennusosasto kertomusvuoden aikana huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Työvoima vaihteli, ollen 756 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 1 008 joulukuun viimeisellä viikolla ja oli suurin, 1 049, 17. — 23. 11. välisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 850 (847) työntekijää.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 304 051 200 mk:n suuruinen määräraha. Korjaus- ja kunnossapitotöiden kustannukset nousivat 287 624 356 mk:aan, joten säästö oli 16 426 844 mk.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli talousarvioon varattu 2 230 667 200 mk:n suuruinen määräraha. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 1 116 801 521 mk:aan.

Tämän lisäksi siirrettiin v:lta 1956 määrärahoja yhteensä 1 160 623 610 mk. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 560 966 092 mk:aan. Säästöstä, 599 657 518 mk, siirrettiin 415 683 031 mk v:een 1958 ja jäännös, 183 974 487 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin edellisten lisäksi töitä, joita varten määräraha oli myönnetty kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista. Kaupungin muille virastoille ja laitoksille suoritetuista töistä laskutettiin yhteensä 514 379 485 mk.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä kertomusvuonna nousivat 2 482 079 486 (1 892 776 272) mk:aan.

Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 1 506 841 854 mk v:een 1958.

Osasto käsitteli 1 216 diariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnan hallintoelimille.

Kesälomaa myönnettiin 1 449 (1 320) työntekijälle, yhteensä 20 381 päivää. Lomien kustannukset nousivat 40 560 854 (35 434 794) mk:aan. Sairauslomien kustannukset olivat 22 346 113 (20 053 114) mk. Hautausapuina maksettiin 611 490 (206 122) mk. Kustannukset vapaapäiväpalkoista nousivat 3 071 535 (2 567 933) mk:aan.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökunnan muodostivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, yhdeksän piiripuutarhuria, piirtäjä, kaksi toimistoapulaista, ylimääräinen toimistoapulainen sekä neljä työmäärärahoista palkattua työn-

johtajaa. Kaupunginpuutarhurin virkaa hoiti tilapäisesti ent. kaup. puutarhuri Bengt Schalin 30. 6. saakka. 1. 7. nimitettiin ko. virkaan agron. Jonne Törmä.

Kertomusvuoden aikana kuoli piiripuutarhuri Artturi Pekkala.

Työntekijäin lukumäärä oli kertomusvuoden alussa 189. Näistä oli työttömyystyöntekijöitä 42. Vuoden lopussa oli 255, joista työttömyystyöntekijöitä 68. Keskimäärin oli viikottain 395 työntekijää. Suurin lukumäärä oli 646 kesäkuussa.

Vuoden aikana kuoli kuusi työntekijää ja eläkkeelle siirtyi seitsemän.

Sairauslomapalkkoja maksettiin 6 251 548 mk. Vuoden kuudessa sattui 65 tapaturmaa.

Osastolle saapui kaikkiaan 413 ja sieltä lähetettiin 162 kirjelmää, joista 32 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle. Saapuneita laskuja oli 1 244 ja lähetettyjä 553. Maksumääräyksiä kirjoitettiin 1 167.

Toimistossa laadittiin 46 puutarhasuunnitelmaa ja kahdeksan muuta piirustusta.

Kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettiin 48 000 kasvia kukkaryhmiä varten. Kasvihuoneiden lämmityslaitteet muutettiin öljykäyttöisiksi. Lämmitykseen käytettiin 76 500 kg koksia ja antrasiittia, 513 m³ halkoja ja 61 104 kg polttoöljyä n:o 2.

Taimistossa lisättiin ja sieltä siirrettiin puistoihin seuraavat määrät kasveja:

	Istutettu puistoihin kpl	Myyty kpl	Hävitetty kpl	Lisätty kpl	Vuoden lopussa kpl	Lajikkeita
Lehtipuita	436	129	—	3 770	10 880	92
Havupuita	65	37	300	—	1 470	14
Koristepensaita .	7 300	2 742	10 500	—	57 730	279
Köynnöskasveja .	200	33	—	1 510	7 150	20
Perennoja	8 452	2 166	14 700	—	37 480	410
Kukkasipuleita ..	5 000	375	—	11 150	19 710	65

Kukkaryhmiin istutettiin 38 171 yksivuotista kukkaa.

Osaston hoidossa oli vuoden lopussa: 220 yleistä puistoa Kantakaupungissa ja 33 esikaupunkialueilla, 49 erinäisten kaupungin laitosten puistoa sekä 24 sopimuksen perusteella hoidettavaa puistoa.

Istutuksiin kohdistuneista vahingonteosta perittiin korvausta kaikkiaan 147 713 mk.

Viiden uuden leikkikentän rakentamisen aloitettiin vuoden kuluessa. Kolme aikaisemmin rakennettua leikkikenttää aidattiin.

Uusia sekä osaksi aikaisemmin rakennettuja leikkikenttiä varten tehtiin 10 betonista lasten hiekkalaatikkoa, 10 kiipeilytelinettä sekä 15 erilaista keinua. Kahluaaltaat rakennettiin Maunulan ja Toukolan leikkipuistoihin.

Edellisinä vuosina keskeneräiseksi jääneiden puistojen rakentamista jatkettiin. Lopullisesti saatiin kuntoon Inarintien leikkikenttä, Kulosaaren kartanon puisto, leikkikenttä korttelin n:o 35 pohjoispuolelle, Thalian aukio, Pormestarinrinteen kulma, Lumpeisen ranta Kulosaaressa, Kylänevan puisto, Keuruuntien ja Suvannontien välinen alue, kaksi kolmiota Portimonpolulla, Ilmattaren kallio, leikkikenttä Malmille, Martinkallio Haagassa, Ida Ekmannin puisto, Auroran sairaalan luona oleva leikkikenttä, Sokeritehtaan aidan ja Eläintarhantien välinen osa sekä Työmiehenkadun jatkeella oleva leikkikenttä. Kertomusvuoden kuluessa aloitettiin 23 uuden puiston rakentaminen.

Puisto-osasto suoritti lisäksi tilauksesta töitä rakennusviraston eri osastoille, kaupungin muille laitoksille sekä yksityisille. Näistä töistä olivat huomattavimmat Olunkylän lastentalon, Herttoniemen kansakoulun ja muuntajien ympäristöt, Auroran sairaalan eräät puistoalueet sekä Käpylän ruotsinkielisen kansakoulun, Pakilan ja Taivallahden kansakoulujen ympäristöt.

Ruokamultaa ajettiin puistoihin 36 551 m³ ja käytäväSORAA hankittiin 952 m³.

Talousarvioon oli kertomusvuonna merkitty yleisten töiden pääluokan luvun Istutukset korjaus- ja kunnossapitotileille määrärahoja yhteensä 105 124 960 mk. Ylitys-oikeutta em. tileille myönnettiin 9 220 490 mk. Menot tilien mukaan olivat 111 133 091 mk, joten lopullinen ylitys oli 6 008 131 mk. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen luvun Istutukset kohdalla oli kertomusvuonna varattu määrärahoja 83 893 800 mk. Menot tilien mukaan olivat 67 952 820 mk. Ylitys-oikeutta saatiin em. tileille 750 000 mk. Tuloa

tuottamattomille pääomatileille merkityistä siirtomäärärahoista siirtyi seuraaville vuosille yhteensä 21 943 336 mk.

Kaupunginpuutarhan tulot kasvien, mullan ym. myynnistä olivat 1 932 800 mk. Korvaus kaupungille kuulumattomien istutusten kunnossapidosta oli 993 521 mk.

Hankintaosasto

Hankintaosaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat hankintapäällikkö, apulais-hankintapäällikkö, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, inventoija, kahdeksan vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen.

Päävarastossa, Malminkatu 5, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjanpitäjä, kaksi vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen. Kussakin alavarastossa, Hakaniemessä, Ruoholahdessa, Töölössä, Toukolan puutavaravarastossa ja Herttoniemen varastossa toimi esimiehenä varastoesimies. Näistä oli neljä vakinaista ja yksi työmäärärahoilla palkattu. Työntekijöitä oli kaikissa varastoissa 31. 12. yhteensä 68.

Henkilökunnan lukumäärä oli em. suuruinen vasta 1. 4. alkaen. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä sisältyivät siihen myös kaikki työpajan palveluksessa olleet henkilöt. Kun työpaja erotettiin hankintaosastosta ja siirrettiin apulaiskaupungininsinöörin johdon alaisuuteen, siirtyivät myös kaikki työpajan tehtäviä ja töitä suorittaneet henkilöt hankintaosastosta työpajalle.

Varastossa 1. 1. olleiden rakennusaineiden ja muiden tarvikkeiden arvo oli 179 573 363 mk. Vuoden aikana niitä ostettiin 834 499 982 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 852 146 862 mk:n arvosta. V:een 1958 siirtyneiden rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 161 926 483 mk. Kun tavarain saanti edelleen helpottui, oli osaston jatkuvana tavoitteena tavaravaraston pienentäminen ja vuoden lopussa se olikin jokseenkin minimimäärässään.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten sekä yksityisten kesken raha-arvon mukaan seuraavasti: katurakennusosasto 218 469 261 mk, talorakennusosasto 355 309 078 mk, puhtaanapito-osasto 64 133 683 mk, puisto-osasto 5 358 713 mk, hankintaosasto 9 720 958 mk, rakennusvirasto ja tiliosasto 888 355 mk, konevarikko 94 645 992 mk, satamalaitos 46 224 695 mk, muut kaupungin laitokset 49 100 717 mk, yksityiset 2 059 438 mk sekä erinäiset hyvitykset ja palautukset 6 235 970 mk, yhteensä 852 146 862 mk.

Rakennusaine-, kone-, kalusto- ja kulutustarvikehankintojen kokonaisarvo kertomusvuoden aikana oli 1 034 527 099 mk.

Muille kaupungin laitoksille ja virastoille tehtyjä hankintoja hoidettiin joko hankintasopimuksilla ja tilauksilla, jolloin tavara toimitettiin liikkeestä suoraan ao. laitokselle tai virastolle, tai tavaratoimituksina hankintaosaston varastoista. Sopimuksilla toimitettujen hankintojen arvo nousi vuoden aikana 150 343 094 mk:aan ja varastosta toimitettujen tavaroiden 95 325 412 mk:aan. Konevarikolle tilattiin aikana 1. 4. — 31. 12. tavaroita suoraan liikkeistä 33 881 427 mk:n arvosta.

Vuokratuloja vieraille lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista oli 3 061 315 mk.

Hankintaosaston kokonaisliikevaihto oli kertomusvuonna 1 221 812 935 mk.

Osastolle saapui 2 494 kirjettä ja lähetettiin 1 478. Laskuja saapui 7 959 ja lähetettiin 3 477.

Konevarikko

Kokouksessaan 23. 1. päätti kaupunginvaltuusto erottaa 1. 4. lukien rakennusviraston hankintaosastosta konekorjaamon ja puhtaanapito-osastosta autokorjaamon, jotka yhdessä saman päätöksen mukaisesti muodostetun konevaraston kanssa alistettiin apulaiskaupungininsinöörin johdon alaisuuteen. Konevarastoon kuului myös raaka-aine- ja varaosavarasto.

Samalla perustettiin 29. palkkaluokan autokorjaamon päällikön, 22. palkkaluokan työnjohtajan ja 22. palkkaluokan konevaraston hoitajan virat, sekä siirrettiin hankintaosastosta konekorjaamoon työpajainsinöörin virka, kaksi työnjohtajan virkaa, piirtäjän, toimistoesimiehen ja kirjanpitäjän virat, yksi 14. ja yksi 11. palkkaluokan toimistoapulai-

sen virka sekä kaksi 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaa ja konekorjaamon työsopimussuhteessa oleva henkilökunta. Vielä siirrettiin hankintaosastosta konevarastoon 17. palkkaluokan varastoesimiehen virka ja lakkautettiin osastosta 27. palkkaluokan apulaisinsinööriin virka.

Puhtaanapito-osastosta siirrettiin autokorjaamoon 25. palkkaluokan esimiehen virka työnjohtajan nimikkeellä.

Kone- ja autokorjaamon sekä konevaraston yhteiseksi toimistoksi määrättiin hankintaosaston entinen työpajatoimisto. Toimistoon kuului toimistoesimies, kirjanpitäjä, kolme vakinaista ja kaksi työsopimussuhteessa olevaa toimistoapulaista, tilapäinen toimistoapulainen, lähetti sekä lisäksi työsopimussuhteessa oleva tuntikirjuri.

Konekorjaamon henkilökuntaan kuului työpajainsinööri konekorjaamon päällikkönä, kaksi vakinaista ja neljä työsopimussuhteessa olevaa työnjohtajaa, vakinainen piirtäjä ja työsopimussuhteessa olevat suunnittelija sekä talonmies-lämmittäjä.

Autokorjaamossa oli autokorjaamon päällikkö, kolme työnjohtajaa, joista yksi työsopimussuhteessa oleva, tuntikirjuri ja kirjuri, molemmat työsopimussuhteessa.

Konevarastossa oli konevaraston hoitaja ja varastoesimies.

Työntekijöitä oli vuoden lopussa konekorjaamossa 167, autokorjaamossa 84 ja konevarastossa viisi.

Konekorjaamon tuotantokomiteaan kuuluivat varsinaisina jäseninä työnantajan edustajina kaup. ins. Walter Starck, hankintapääll. Mikko Pulkkinen ja työpajains. Erkki Katajisto sekä työntekijäin edustajina seppä Urpo Järvinen, puuseppä Leo Kotro, viilaaja Arvi Rantanen, koneasentaja Otto Päivinen sekä viilaaja Pentti Ukkola. Puheenjohtajana toimi kaup. ins. Starck, varapuheenjohtajana hankintapääll. Pulkkinen, sihteerinä seppä Järvinen ja varasihteerinä asent. Päivinen. Varajäseninä olivat työnantajan edustajina katurak. pääll. Yrjö Virtanen, piirtäjä Vilho Virtanen ja apul. hankintapääll. Unto Tervonen sekä työntekijäin edustajina sorvaaja Nils Lauraeus, asent. Paavo Makkonen, viilaaja Svante Leppänen, asent. Olavi Linnoaro ja asent. Eino Sainio.

Autokorjaamon tuotantokomitean varsinaisina jäseninä olivat työnantajain edustajina puhtaanapitopääll. Bror Ax ja käyttöins. Bruno Kajander, työntekijäin edustajina asent. Vilho Miettinen, kirvesmies Väinö Roine ja asent. Hugo Westerlund sekä toimihenkilöiden edustajana työnjoht. Vihtori Haaparanta. Puheenjohtajana toimi kirvesmies Roine, varapuheenjohtajana asent. Miettinen, sihteerinä käyttöins. Kajander sekä varasihteerinä työnjohtaja Haaparanta. Varajäseninä olivat työnantajan edustajina katurak. pääll. Virtanen ja ins. Aleksander Myhrman. Työntekijäin edustajina olivat asent. Adolf Niskanen, peltiseppä Eemeli Ropponen ja maalari Jalmari Kunnas. Toimihenkilöiden edustajana oli tuntikirjuri Nils Johansson.

Kertomusvuoden kuluessa suunniteltiin ja pantiin alulle konekorjaamon laajennustyöt.

Korjaamoissa suoritettut työt aikana 1. 4. — 31. 12. jakaantuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten kesken markkamääräisesti seuraavasti: katurakennusosasto 11 118 341 mk, talorakennusosasto 28 810 939 mk, puhtaanapito-osasto 44 001 069 mk, puisto-osasto 2 941 923 mk, hankintaosasto 84 919 409 mk, rakennusviraston muut osastot 610 648 mk, satamalaitos 17 539 858 mk, muut laitokset 18 818 264 mk eli yhteensä 208 960 451 mk. Vuoden ensimmäisen neljänneksen laskutus tapahtui hankintaosaston kautta.

Varastossa oli 1. 4. tarvikkeita 62 719 938 mk:n arvosta. Vuoden kolmen neljänneksen aikana ostettiin tarvikkeita 53 080 062 mk:lla ja luovutettiin käyttöön 39 169 784 mk:n arvosta. V:een 1958 siirtyneiden tarvikkeiden arvo oli 76 630 270 mk.

Toimistoon saapui 4 326 laskua ja lähetettiin 1 133. Tilitositteita oli 6 370 ja työtilauksia 4 874.

Tiliosasto

Tiliosaston kassavirastona toimi rahatoimisto.

Tiliosaston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, kahdeksan toimistoapulaista, joista kaksi työskenteli puhtaanapito-osastolla ja lähetti.

Henkilökunnasta oli 6 viranhaltijaa sairauslomalla yhteensä 215 päivää.

Tilitodisteita oli vuoden aikana 54 459, maksumääräyksiä 34 392, kassatositteita 10 527 ja muistiotositteita 5 108 sekä laskutuksia 25 916 ja lähetettyjä kirjelmia 1 339.

Tiliosaston laajuus selviää seuraavasta menojen ja tulojen erittelystä: siirtyvät työ-
määrärahat 2 178 934 973 mk, talousarviotyöt 4 236 581 018 mk, lähetetilin menot
6 798 019 672 mk, lähetetilin tulot 1 976 574 216 mk, ennakkovarat 92 289 225 mk,
kaupungin muiden laitosten tilit 1 311 693 421 mk, ylimääräiset työt 411 702 471 mk,
tarveaineet ja konepaja 1 524 424 133 mk, tuloveroennakko 505 092 797 mk, huoltokassa
92 001 084 mk, leski- ja orpoeläkekassa 431 380 mk, menojäämät 190 437 190 mk, tulo-
jäämät 54 322 689 mk sekä rakennusviraston tulot 802 277 435 mk.

Rakennusviraston käteiskassan rahanvaihto vuoden aikana nousi 369 774 473 mk:aan
sekä työntekijäin palkat 2 754 398 776 mk:aan.
